

ภาคผนวก ก การสำรวจภาคสนาม (ประเทศอุซเบกิสถาน)

1. ภาพรวมการเดินทาง

ในการเดินทางคณะผู้วิจัยได้ เดินทางตั้งแต่ช่วงวันที่ 15 ถึง 22 มิถุนายน 2559 ซึ่งเป็นหน้าร้อนของอุซเบกิสถาน สภาพอากาศค่อนข้างอบอุ่นท้องฟ้าโปร่ง มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณสูงสุด 34 องศาเซลเซียส และต่ำสุด 17 องศาเซลเซียส

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ระยะเวลา 8 วัน ทำการพบปะเพื่อสัมภาษณ์ / รับฟังข้อคิดเห็น ระบบขนส่งมวลชนระหว่างเมืองของอุซเบกิสถาน ตลอดจนสำรวจแหล่งค้าขายและกระจายสินค้าด้านการเกษตร

กลุ่มเป้าหมายในการเดินทางครั้งนี้ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน และแหล่งจำหน่ายผลไม้รวมกัน 12 หน่วยงาน/สถานที่ โดยแบ่งการลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานออกเป็น 3 เมืองสำคัญ ได้แก่

- **กรุงทาชเคนต์** ซึ่งเป็นเมืองหลวงของอุซเบกิสถาน เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานกลางของอุซเบกิสถาน รวมถึงระบบขนส่งสาธารณะ อาทิ สนามบิน สถานีรถไฟความเร็วสูง โดยภาพรวมของเมืองทาชเคนต์มีการกระจุกตัวของสถานที่สำคัญ เช่น สถานที่ราชการ โรงแรมที่พัก สวนสาธารณะ ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า

โดยที่กรุงทาชเคนต์ คณะเดินทางได้เข้าพบหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ Ministry of Foreign Economic Relations Investment and Trade, Ministry of Agriculture and Water Resources, National Bank of Uzbekistan, กรมศุลกากร (State of Customs Committee) รวมถึง เจ้าหน้าที่ของ ADB ประจำอุซเบกิสถาน บริษัทที่ปรึกษาการลงทุน Ernst & Young บริษัทแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถาน (รายละเอียดเพิ่มเติมศึกษาได้จากภาคผนวก ค บทสรุปสัมภาษณ์ภาคสนาม)

- **เมืองเฟอร์กานา (Fergana)** เป็นเมืองที่มีขนาดพื้นที่และประชากรโดยเฉลี่ยน้อยกว่ากรุงทาชเคนต์ ละ 50 แต่มีความสำคัญในด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกผัก ผลไม้ ฝ้าย รวมถึงการตั้งโรงงานปั่นฝ้ายร้อยในอุตสาหกรรมสิ่งทอของอุซเบกิสถาน

คณะเดินทางได้เข้าเยี่ยมชมและสัมภาษณ์การดำเนินธุรกิจโรงงานปั่นฝ้ายของบริษัท Indorama ซึ่งเป็นบริษัทของอินโดนีเซียที่เข้ามาลงทุนอุตสาหกรรมสิ่งทอในอุซเบกิสถาน ซึ่งปัจจุบันเป็นบริษัทขนาดใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 4 บริษัทด้านเส้นใยฝ้ายที่ใหญ่ที่สุดในอุซเบกิสถาน

รูปภาพที่ ก.1: โรงงานปั่นฝ้ายของบริษัท Indorama

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2016)

● เมืองซามาร์คันด์ (Samarkand) เป็นเมืองใหญ่อันดับสองรองจากทาชเคนต์ โดยถือว่าเป็นจุดหมายสำคัญของนักเดินทางในการมาเยือนเมืองอุซเบกิสถาน รวมถึงเป็นเมืองที่สร้างรายได้ให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งเป็นเมืองโบราณเก่าแก่เมืองหนึ่ง เมืองซามาร์คันด์ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกขององค์การยูเนสโก ปัจจุบัน เมืองซามาร์คันด์มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศ รวมถึงแหล่งผลิตกระเบื้องเคลือบเขียนลายที่เป็นเอกลักษณ์

คณะเดินทางได้ทดลองขึ้นระบบรถไฟความเร็วสูงระหว่างเมืองทาชเคนส์ - ซามาร์คันด์ เยี่ยมชมโบราณสถานสำคัญ อุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน และตลาดจำหน่ายผักผลไม้

รูปภาพที่ ก.2: อุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2016)

2. การเดินทาง

2.1 การเดินทางโดยเครื่องบิน

รูปภาพที่ ก.3: การเดินทางโดยเครื่องบิน

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2016)

ในการเดินทาง คณะผู้วิจัยเลือกใช้สายการบิน Uzbekistan Airways เป็นเพียงสายการบินเดียวที่มีเส้นทางบินตรงจากกรุงเทพฯ (สนามบินสุวรรณภูมิ) - ทาชเคนต์ สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน ใช้เวลาบินประมาณ 6 ชั่วโมง สภาพเครื่องบินค่อนข้างดี ดังนั้น การเดินทางระหว่างประเทศไทยและอุซเบกิสถาน จึงไม่ใช่อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

รูปภาพที่ ก.4: เที่ยวบินตรงจากกรุงเทพฯ (สนามบินสุวรรณภูมิ) – ทาชเคนต์

Flight number	Route		Time of departure		Time of arrival	
HY 534	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan		01:55		06:45	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
o	x	x	x	x	x	x
HY 532	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan		10:40		15:30	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	o	x	x	x	x	x
HY 534	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan		22:20		0310+1	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	o	x	x	x	x

ที่มา : uzairways.com เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559

การเดินทางจากกรุงทาชเคนต์ (Tashkent) – เฟอร์กานา (Fergana) ซึ่งเป็นเมืองสำคัญที่เป็นที่ตั้งโรงงานผลิตเส้นฝ้ายและอุตสาหกรรมสิ่งทอขนาดใหญ่ สามารถเดินทางโดยเครื่องบินของสายการบิน Uzbekistan Airways ใช้เวลาบินประมาณ 1 ชั่วโมง ให้บริการสัปดาห์ละ 5 เที่ยวบิน

รูปภาพที่ ก.5: เที่ยวบินจากเมืองทาชเคนต์ (Tashkent) – เฟอร์กานา (Fergana)

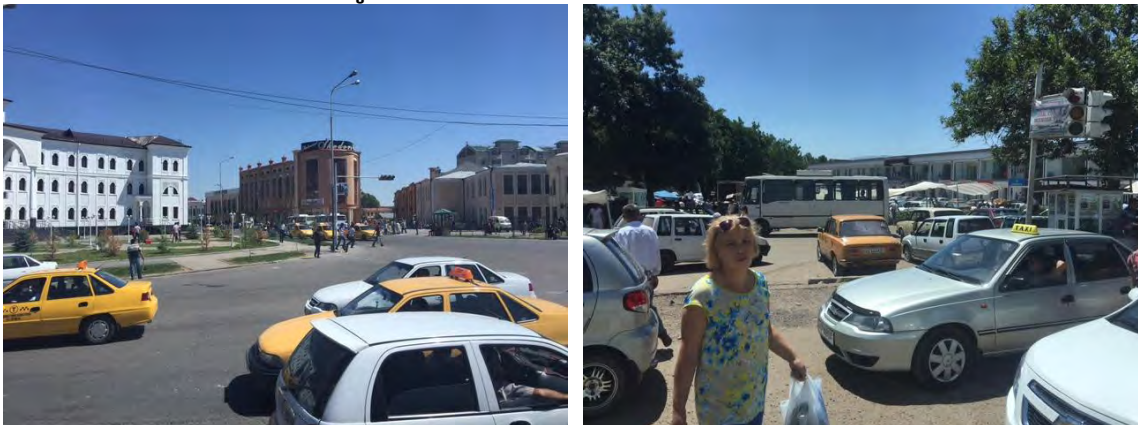
Flight number	Route		Time of departure		Time of arrival	
HY 1417	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		07:30		08:25	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	x	x	x	o
HY 1417	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		11:00		11:55	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	x	x	x	o
HY 1413	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		13:35		14:30	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	o	x	x	x	x	x
HY 1415	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		18:30		19:25	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
o	x	x	x	x	x	x
HY 1415	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		20:35		21:30	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	o	x	x	x

ที่มา : uzairways.com เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559

2.2 การเดินทางโดยรถยนต์

การเดินทางในอุซเบกิสถานของคณะเดินทางจำเป็นต้องใช้รถเช่าในการเดินทางและจำเป็นต้องมีมัคคุเทศก์ เนื่องจากการเดินทางของอุซเบกิสถานซับซ้อนขีดขวาง (รถยนต์พวงมาลัยซ้าย) แตกต่างจากการเดินทางของประเทศไทย รวมถึง ปัญหาด้านการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาอุซเบกและภาษารัสเซีย

รูปภาพที่ ก.6-ก.7: บรรยากาศบนท้องถนน

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2016)

2.3 การเดินทางโดยรถไฟความเร็วสูง

"Afrosiyob" เป็นรถไฟความเร็วสูง (Highspeed) สามารถวิ่งด้วยความเร็วสูงสุดในอัตรา 220 กิโลเมตร/ชั่วโมง (max speed 250 km/h) เป็นรถไฟที่วิ่งเชื่อมระหว่างเมืองขนาดใหญ่สองเมือง ได้แก่ เมืองทาชเคนต์ และเมืองซามาร์คันด์ ระยะทาง 344 กิโลเมตร (214 ไมล์) เปิดเดินรถในปี 2554 ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง เส้นทางที่รถไฟวิ่งผ่านส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และแนวภูเขา

รูปภาพที่ ก.8-ก.9: รถไฟความเร็วสูง Afrosiyob และ บรรยากาศบนรถไฟ

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2016)

รูปภาพที่ ก.10-11: สภาพทุ่งหญ้าและฟาร์มแนวรางรถไฟความเร็วสูงระหว่างเมืองทาชเคนต์และซามาร์คันด์

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2016)

3. สภาพบ้านเมือง

การเดินทางของคณะวิจัยใน 3 เขตการปกครองด้วยกัน ได้แก่ Tashkent Samarkand และ Fergana โดย **Tashkent** ในฐานะเมืองหลวงของอุซเบกิสถาน จึงเป็นเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดราว 5 ล้านคน พร้อมทั้งมีอาคาร บ้านเรือน และร้านค้า/ธุรกิจ ตั้งอยู่ในเมืองนี้ค่อนข้างมากเช่นกัน Tashkent จึงเป็นเมืองที่มีบรรยากาศความเป็นเมืองมากที่สุดดังแสดงในรูปภาพที่ ก.12 ทั้งนี้ ชาวอุซเบกส่วนใหญ่นิยมใช้รถยนต์ยี่ห้อเซฟโรเลต อาจเนื่องจากมีบริษัท General Motors ตั้งอยู่ในอุซเบกิสถาน

นอกจากนี้ ทาชเคนต์ยังมีเขตอุตสาหกรรมพิเศษตั้งอยู่ 1 แห่ง คือ Angren special economic zone ดังแสดงในภาพที่ ก.13 ซึ่งมีพื้นที่ราว 9 หมื่นไร่ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 80 กิโลเมตร โดยกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ 3 แสนดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไป จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีต่าง ๆ ดังแสดงรายละเอียดในบทที่ 1 และ 2

รูปภาพที่ ก.12-13: บรรยากาศในเมือง Tashkent

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2016)

Samarkand เคยเป็นเมืองหลวงของอุซเบกิสถานในสมัยของ Timur ปัจจุบันที่มีประชากรอาศัยอยู่มากเป็นอันดับสองรองจาก Tashkent คือ ราว 3 ล้านคน จึงมีความคึกคักในเมืองใกล้เคียงกับเมืองหลวง และมีภูมิประเทศกึ่งที่ราบสูงเล็กน้อย ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.14 ทั้งนี้ คณะวิจัยเดินทางจาก Tashkent ไป Samarkand ด้วยรถไฟความเร็วสูงดังแสดงในรูปภาพที่ ก.16 ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้รถไฟความเร็วสูงสายนี้จัดรับ-ส่งผู้โดยสาร 3 สถานีด้วยกัน คือ Tashkent Samarkand และ Karshi โดยมีรถไฟออกจาก Tashkent วันละ 2 เที่ยวในตอนเช้า ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.16

รูปภาพที่ ก.14-ก.15: บรรยากาศในเมือง Samarkand

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2016)

รูปภาพที่ ก.16: ตารางเวลารถไฟฟ้าความเร็วสูงในแต่ละสถานี

JADVAL ГРАФИК SCHEDULE						
Poezd Поезд Train	TOSHKENT ТАШКЕНТ TASHKENT		SAMARQAND САМАРҚАНД SAMARKAND		QARSHI ҚАРШИ KARSHI	
	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival
759	-	20-10	18-00	17-55	16-53	-
760	07-00	-	09-13	09-08	-	10-15
761	-	19-10	17-00	-	-	-
762	08-00	-	-	10-08	-	-

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2016)

Fergana เป็นอีกเมืองที่น่าสนใจเนื่องมีการปลูกผักผลไม้ค่อนข้างมาก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนไร่ ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.17 และด้วยความเป็นเมืองชนบทขนาดเล็กสภาพบ้านเมือง และความคึกคักบนท้องถนนจึงค่อนข้างเก่าและน้อยกว่าเมืองหลวง ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.18

รูปภาพที่ ก.17-ก.18: บรรยากาศในเมือง Fergana

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2016)

4. ความเป็นอยู่

4.1 โรงแรม

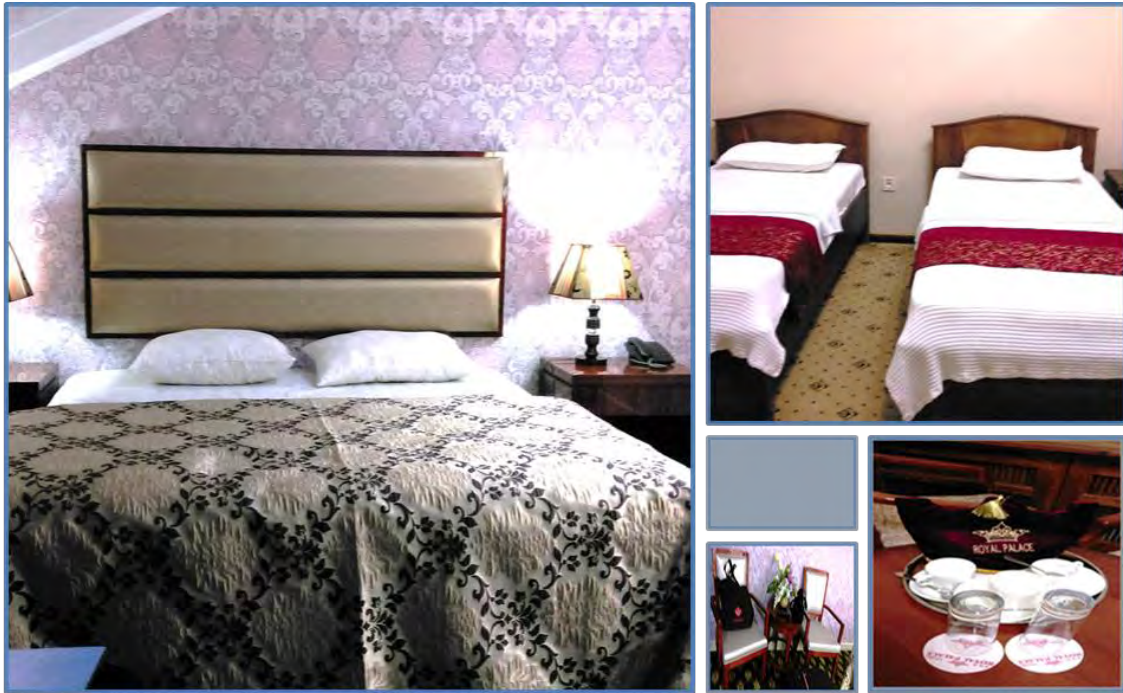
โรงแรมในอุซเบกิสถานราว 230 แห่งนั้น ส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในเมืองใหญ่ ได้แก่ Tashkent Samarkand และ Bukhara ทำให้การจัดหาที่พักในเมืองดังกล่าวค่อนข้างสะดวก และมีให้เลือกหลากหลายมากกว่าที่ Fergana ซึ่งเป็นเมืองค่อนข้างเล็กและมีที่พักจำนวนน้อยกว่า โดยโรงแรมส่วนใหญ่เป็นโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ด้วยราคาห้องพักราว 40-150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคืน

ทั้งนี้ โรงแรมบางแห่งอาจกำหนดให้ชำระค่าห้องพักก่อนเข้าพักล่วงหน้า 3 วัน (เช่น Asia Tashkent Hotel) ขณะที่บางแห่งให้ชำระ ณ วันที่เข้าพัก และเนื่องจากการใช้บัตรเครดิตยังไม่เป็นที่นิยมในอุซเบกิสถาน ดังนั้น การชำระเงินสำหรับโรงแรมบางแห่งจำเป็นต้องใช้เงินสด โดยอาจชำระเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเงินสกุลท้องถิ่น (Som) ก็ได้

ข้อสังเกต

- กรณีการพักในโรงแรมหลายแห่ง ผู้พักจำเป็นต้องแสดงเอกสารการเข้าพักของโรงแรมก่อนหน้าแก่โรงแรมแห่งที่เข้าพักในลำดับถัดไปด้วย โดยเอกสารดังกล่าวโรงแรมทุกแห่งจะออกให้ผู้พักทุกครั้งที่ย้ายออก
- โรงแรมบางแห่ง มีการติดตั้งระบบน้ำทิ้งและการติดตั้งสุขภัณฑ์ภายในห้องน้ำที่ไม่ได้มาตรฐานนัก

รูปภาพที่ ก.19: City Line Boutique Hotel ในเมือง Tashkent (ชาย) และ
ก.20: Mixt Royal Plaza Hotel ในเมือง Samarkand (ขวา)

ที่มา: ชญาณิศ ใจซึ้งกุล (2016)

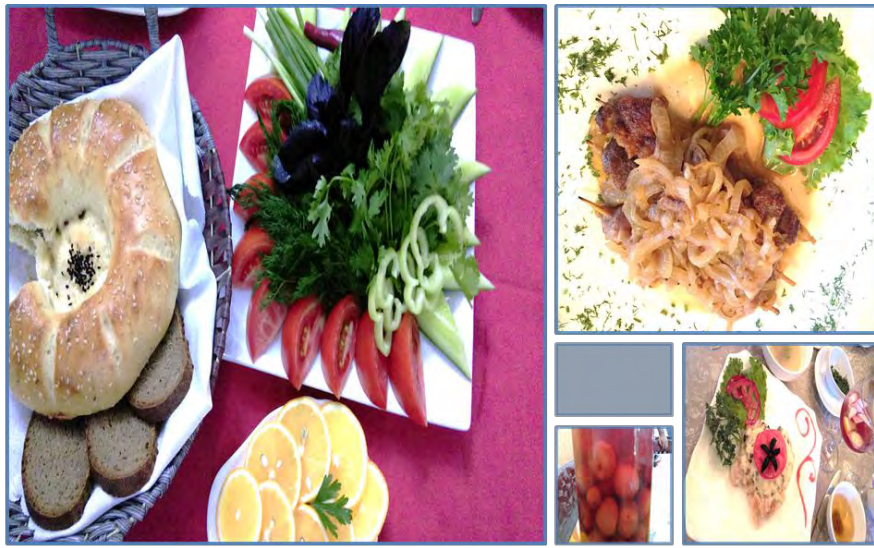
4.2 อาหาร

เนื่องจากชาวอุซเบกส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบกับอุซเบกิสถานเป็นประเทศที่ไม่มีอาณาเขตติดทะเล และมีพื้นที่เป็นน้ำเพียงร้อยละ 5 ของพื้นที่ทั้งหมด ดังนั้น อาหารส่วนใหญ่จึงปรุงจากเนื้อวัว ไก่ และแกะเป็นหลัก ทั้งนี้ การรับประทานอาหารของชาวอุซเบกนิยมทานขนมปัง (Non) และผักชนิดต่างๆ เช่น แตงกวา และมะเขือเทศ เป็นต้น เป็นเครื่องเคียงหลัก ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.21

นอกจากนี้ ร้านอาหารในอุซเบกิสถานเกือบทุกแห่งยังมีน้ำเซอร์รี่เชื่อมขาย เนื่องจากเซอร์รี่เป็นผลไม้ที่อุซเบกิสถานปลูกได้ค่อนข้างมาก และยังสามารถพบต้นเซอร์รี่ได้ตามริมถนนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตจากคณะวิจัยว่าขนมปัง (Non) และน้ำเซอร์รี่เชื่อมในร้านอาหารทั่วไปมีรสชาติอร่อยและหอมกว่าร้านที่มีขนาดใหญ่และหรูกว่า¹

¹ เนื้อหาส่วนนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลเท่านั้น

รูปภาพที่ ก.21: อาหารในอุซเบกิสถาน

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2016)

4.3 ตลาด

แหล่งค้าขายและจับจ่ายใช้สอยของชาวเมืองอุซเบกมีให้เลือกค่อนข้างหลากหลาย ทั้งห้างสรรพสินค้าและตลาด Chorsu Bazaar ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.22 โดยสินค้าในตลาดส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ และธัญพืชชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีสินค้าวางจำหน่ายทั้งแบบสดและแปรรูป อย่างไรก็ตาม สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่มีราคาสูงกว่าสินค้าในห้างสรรพสินค้าค่อนข้างมาก

รูปภาพที่ ก.22: ห้างสรรพสินค้า (ซ้ายบน) และตลาด Chorsu Bazaar ใน Tashkent

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2016)

Siab Bazaar ก็เป็นตลาดอีกแห่งที่น่าสนใจในเมือง Samarkand โดยตลาดแห่งนี้มีขนาดค่อนข้างใหญ่ และมีสินค้าวางขายจำนวนมาก ทั้งผัก ผลไม้ ธัญพืชชนิดต่าง ๆ และเครื่องเทศ คล้ายกับตลาดที่ Tashkent

ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.23 แต่ที่ Siab Bazaar มีสินค้าจำนวนมากกว่าและราคาถูกกว่าสินค้าชนิดเดียวกันที่วางจำหน่ายในตลาดที่ Tashkent เนื่องจาก Samarkand เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรของอุซเบกิสถาน

ข้อสังเกต

- การซื้อขายสามารถต่อรองและชำระสินค้าได้ทั้งในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และสกุลเงินท้องถิ่น (UZS)
- ตลาดทั่วไป เช่น ที่ Siab Bazaar นั้น สามารถแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นสกุลเงินท้องถิ่น (UZS) ได้ด้วยอัตราที่ดีกว่าอัตราทั่วไป คือ แลกในอัตรา 5,950 UZS ต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แต่การทำธุรกรรมดังกล่าวมักไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเท่าใดนัก

รูปภาพที่ ก.23: Siab Bazaar, Samarkand

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2016)

4.4 สถานที่ท่องเที่ยว

ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่บนเส้นทางสายไหม อุซเบกิสถานจึงมีกลิ่นอายของทั้งวัฒนธรรมฝั่งเอเชียและยุโรปผสมผสานกัน โดยสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ (1) Independence Square หรือ Mustakillik Square ซึ่งตั้งอยู่ในเมือง Tashkent อันเป็นสัญลักษณ์ของความอิสระและอิสรภาพของคนในชาติ มีลักษณะเป็นลานขนาดใหญ่ที่เคยใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสมัยการปกครองของสหภาพโซเวียต เช่น การเดินสวนสนาม และการชุมนุมต่าง ๆ ทั้งนี้ ปัจจุบันถูกใช้เป็นสวนสาธารณะที่มีการปลูกต้นไม้อย่างร่มรื่นดังแสดงในรูปภาพที่ ก.24

รูปภาพที่ ก.24: Independence Square หรือ Mustakillik Square

ที่มา: ชญาณิศ ใจช็อกกุล (2016)

นอกจากนี้ ใน Tashkent ยังมี (2) อนุสาวรีย์อามิร ติมูร์ (Amir Timur) หรือ ทาเมอร์เลนข่าน วีรกษัตริย์ที่ชาวอุซเบกิสถานนับถือ ซึ่งเป็นทายาทรุ่นหลานของเจงกิสข่าน ผู้เป็นกษัตริย์นักรบแห่งมองโกลเลีย ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.25

รูปภาพที่ ก.25: อนุสาวรีย์อามิร ติมูร์ (Amir Timur)

ที่มา: <https://pixabay.com/en/timur-timur-tamerlan-statue-196528/>

Samarkand เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งในเอเชียกลางที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนาอิสลาม และยังได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมจากยูเนสโกด้วย โดยมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น (3) The Shakh-i-Zinda Ensemble อันเป็นสถานที่รวมสุสานขนาดใหญ่ ก่อตั้งขึ้นตามแนวคิดของท่านข่านติมูร์ที่ต้องการให้สถานที่แห่งนี้เป็นศูนย์กลางของที่ฝังศพ โดยสถานที่แห่งนี้ถูกใช้เป็นที่ฝังศพของบุคคลที่มี

ชื่อเสียงมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 9-14 ประกอบไปด้วยอาคารหลายยุคสมัยมากกว่า 20 แห่งอันประดับด้วยกระเบื้องเคลือบโบราณที่สวยงามมาก และยังมี (4) Glur-e Amir complex เป็นสุสานอีกแห่งในเมือง Samarkand ที่ถูกสร้างขึ้นในปี 1403 เพื่อให้เป็นที่ฝังศพของสุลต่านมูฮัมหมัด (Sultan Muhammad) ซึ่งเป็นหลานรักของข่านตีมูร์ที่เสียชีวิตในเปอร์เซีย โดยถูกออกแบบให้มีประตูทางเข้าก่ออิฐปูนตั้งเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าซุ้มโค้ง มีโดมสี่ฟ้าวอลนกระดุกสูงประมาณ 36 เมตร ผนังห้องและเพดานโค้ง

5. การทำธุรกิจ

การทำธุรกิจในอุซเบกิสถานนั้น ล่ามถือเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อทางธุรกิจ โดยเฉพาะการติดต่อกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ เนื่องจากภาษาราชการ คือ ภาษาอุซเบก และการติดต่อกับหน่วยงานราชการอุซเบกมีระเบียบว่าต้องใช้ล่ามเป็นผู้แปลภาษา แม้ว่าข้าราชการบางคนจะมีทักษะด้านภาษาอังกฤษที่ดีก็ตาม

นอกจากนี้ การนัดประชุมหรือติดต่อเจรจาทางธุรกิจควรส่งจดหมายแนะนำตัวไปก่อน ซึ่งควรระบุชื่อบริษัท ประวัติการดำเนินงาน และวัตถุประสงค์ในการเข้าพบหรือประชุม โดยเฉพาะตำแหน่งของผู้เข้าพบอย่างละเอียด เนื่องจากสังคมของชาวอุซเบกิสถานค่อนข้างให้ความสำคัญกับความอาวุโสและลำดับชั้นของการบังคับบัญชาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ หน่วยงานอุซเบกจะจัดเตรียมบุคคลมาเข้าร่วมประชุม/ต้อนรับให้เหมาะสมกับระดับ/ตำแหน่งของผู้ขอนัดพบ

เอกสารเพิ่มเติม
จากการลงพื้นที่
สำรวจภาคสนาม

Eurasian Route Guide

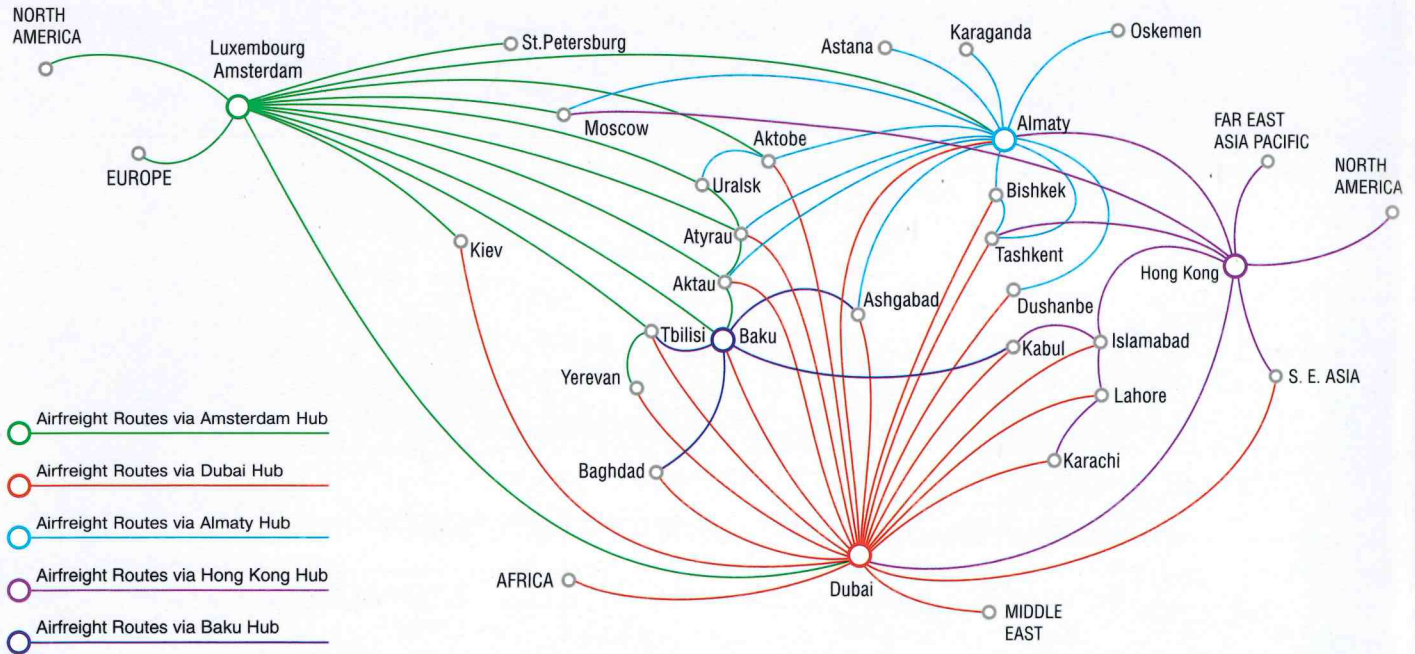
“ **Our objective** is to exceed the expectations of our customers and associates through total quality management. **Our goal** is to provide cost effective alternatives to assist our customers and associates in achieving their goals ”

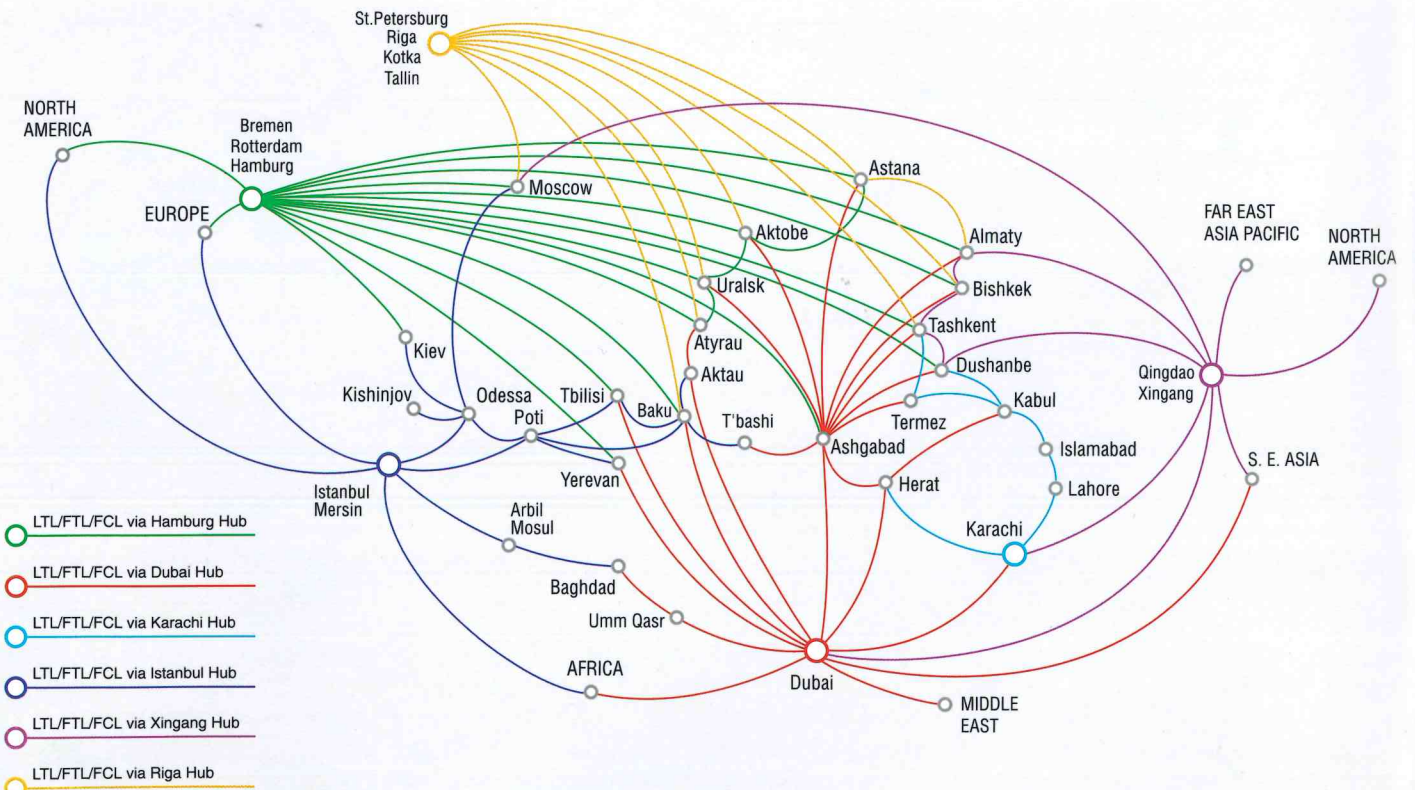
Complete Transportation & Logistics Solutions

Globalink connects the world's economic centers and major global trade markets like North America, Europe, Middle East, Asia Pacific, SE Asia, Africa and the CIS into a seamless network – **efficiently, economically and reliably.**

AIRFREIGHT ROUTE

SURFACE ROUTE

- Globalink consolidation hubs
- Globalink offices
- Border stations with different rail gauges
- Links closed
- TRANS SIBERIAN LANDBRIDGE
- TRANS ASIA/CAUCASUS LANDBRIDGE
- TRANS AFGHANISTAN LANDBRIDGE
- TRANS IRANIAN LANDBRIDGE
- Under Construction
- Volga-Don Channel (River barge available in Summer)
- Main liner vessel connections
- CIS rail ferries
- Intra-CIS rail gauge : 1520mm
- Road link

CHAD

Eurasian Landbridge Railway Networks

Smart Logistics

info@globalinkllc.com

www.globalinkllc.com

LOGISTICS GROUP

GLOBALINK

Smart Logistics

MAP OF EURASIA

LEGENDS

- Capitals
- State Borders
- Seas, Lakes and Reservoirs
- Cities
- Main Railways
- Rivers and Channels
- Towns
- Main Roads
- Seaports
- Small Towns
- Sea Ways
- Airports

1:85 000 000
85 0 85 170 255

Afghanistan

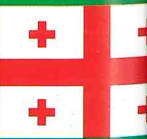
Armenia

Azerbaijan

China

Georgia

Kazakhstan

Kyrgyzstan

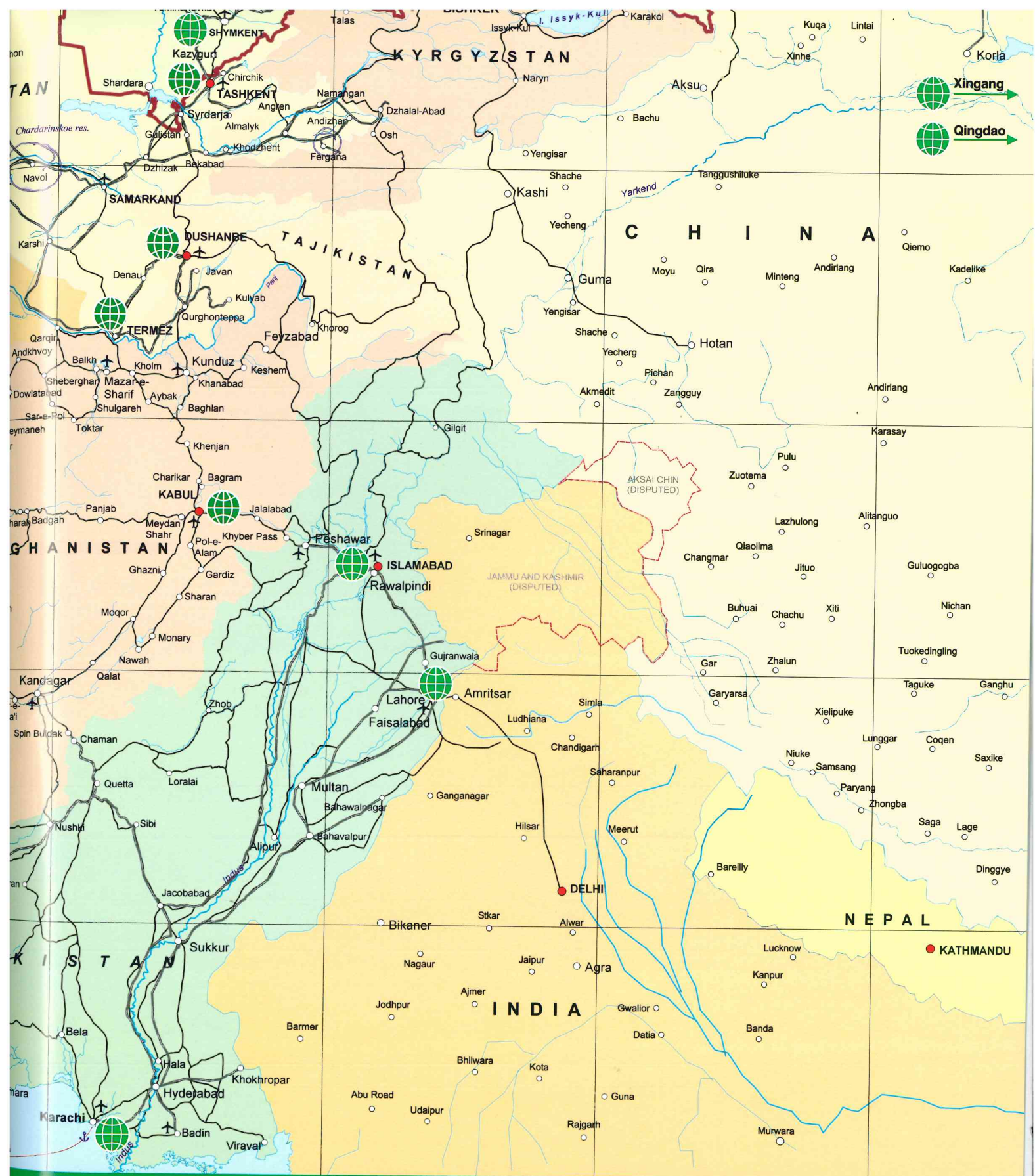
Pakistan

Russia

Tajikistan

Turkmenistan

UAE

Ukraine

Uzbekistan

ภาคผนวก ก การสำรวจภาคสนาม (ประเทศอุซเบกิสถาน)

1. ภาพรวมการเดินทาง

ในการเดินทางคณะผู้วิจัยได้ เดินทางตั้งแต่วันที่ 15 ถึง 22 มิถุนายน 2559 ซึ่งเป็นหน้าร้อนของอุซเบกิสถาน สภาพอากาศค่อนข้างอบอุ่นท้องฟ้าโปร่ง มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณสูงสุด 34 องศาเซลเซียส และต่ำสุด 17 องศาเซลเซียส

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ระยะเวลา 8 วัน ทำการพบปะเพื่อสัมภาษณ์ / รับฟังข้อคิดเห็น ระบบขนส่งมวลชนระหว่างเมืองของอุซเบกิสถาน ตลอดจนสำรวจแหล่งค้าขายและกระจายสินค้าด้านการเกษตร

กลุ่มเป้าหมายในการเดินทางครั้งนี้ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน และแหล่งจำหน่ายผลไม้รวมกัน 12 หน่วยงาน/สถานที่ โดยแบ่งการลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานออกเป็น 3 เมืองสำคัญ ได้แก่

- **กรุงทาชเคนต์** ซึ่งเป็นเมืองหลวงของอุซเบกิสถาน เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานกลางของอุซเบกิสถาน รวมถึงระบบขนส่งสาธารณะ อาทิ สนามบิน สถานีรถไฟความเร็วสูง โดยภาพรวมของเมืองทาชเคนต์มีการกระจุกตัวของสถานที่สำคัญ เช่น สถานที่ราชการ โรงแรมที่พัก สวนสาธารณะ ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า

โดยที่กรุงทาชเคนต์ คณะเดินทางได้เข้าพบหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ Ministry of Foreign Economic Relations Investment and Trade, Ministry of Agriculture and Water Resources, National Bank of Uzbekistan, กรมศุลกากร (State of Customs Committee) รวมถึง เจ้าหน้าที่ของ ADB ประจำอุซเบกิสถาน บริษัทที่ปรึกษาการลงทุน Ernst & Young บริษัทแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถาน (รายละเอียดเพิ่มเติมศึกษาได้จากภาคผนวก ค บทสรุปสัมภาษณ์ภาคสนาม)

- **เมืองเฟอร์กานา (Fergana)** เป็นเมืองที่มีขนาดพื้นที่และประชากรโดยเฉลี่ยน้อยกว่ากรุงทาชเคนต์ ละ 50 แต่มีความสำคัญในด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกผัก ผลไม้ ฝ้าย รวมถึงการตั้งโรงงานปั่นฝ้ายร้อยในอุตสาหกรรมสิ่งทอของอุซเบกิสถาน

คณะเดินทางได้เข้าเยี่ยมชมและสัมภาษณ์การดำเนินธุรกิจโรงงานปั่นฝ้ายของบริษัท Indorama ซึ่งเป็นบริษัทของอินโดนีเซียที่เข้ามาลงทุนอุตสาหกรรมสิ่งทอในอุซเบกิสถาน ซึ่งปัจจุบันเป็นบริษัทขนาดใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 4 บริษัทด้านเส้นใยฝ้ายที่ใหญ่ที่สุดในอุซเบกิสถาน

รูปภาพที่ ก.1: โรงงานปั่นฝ้ายของบริษัท Indorama

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2559)

- เมืองซามาร์คันด์ (Samarkand) เป็นเมืองใหญ่อันดับสองรองจากทาชเคนต์ โดยถือว่าเป็นจุดหมายสำคัญของนักเดินทางในการมาเยือนเมืองอูซเบกิสถาน รวมถึงเป็นเมืองที่สร้างรายได้ให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งเป็นเมืองโบราณเก่าแก่เมืองหนึ่ง เมืองซามาร์คันด์ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกขององค์การยูเนสโก ปัจจุบัน เมืองซามาร์คันด์มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศ รวมถึงแหล่งผลิตกระเบื้องเคลือบเขียนลายที่เป็นเอกลักษณ์

คณะเดินทางได้ทดลองขึ้นระบบรถไฟความเร็วสูงระหว่างเมืองทาชเคนส์ - ซามาร์คันด์ เยี่ยมชมโบราณสถานสำคัญ อุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน และตลาดจำหน่ายผักผลไม้

รูปภาพที่ ก.2: อุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2559)

2. การเดินทาง

2.1 การเดินทางโดยเครื่องบิน

รูปภาพที่ ก.3: การเดินทางโดยเครื่องบิน

ที่มา: มุลนิธิ สวค. (2559)

ในการเดินทาง คณะผู้วิจัยเลือกใช้สายการบิน Uzbekistan Airways เป็นเพียงสายการบินเดียวที่มีเส้นทางบินตรงจากกรุงเทพฯ (สนามบินสุวรรณภูมิ) - ทาชเคนต์ สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน ใช้เวลาบินประมาณ 6 ชั่วโมง สภาพเครื่องบินค่อนข้างดี ดังนั้น การเดินทางระหว่างประเทศไทยและอุซเบกิสถาน จึงไม่ใช่อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

รูปภาพที่ ก.4: เที่ยวบินตรงจากกรุงเทพฯ (สนามบินสุวรรณภูมิ) – ทาชเคนต์

Flight number	Route	Time of departure	Time of arrival			
HY 534	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan	01:55	06:45			
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
o	x	x	x	x	x	x
HY 532	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan	10:40	15:30			
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	o	x	x	x	x	x
HY 534	Bangkok, (BKK), Thailand Tashkent, (TAS), Uzbekistan	22:20	0310+1			
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	o	x	x	x	x

ที่มา : uzairways.com เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559

การเดินทางจากกรุงทาชเคนต์ (Tashkent) – เฟอร์กานา (Fergana) ซึ่งเป็นเมืองสำคัญที่เป็นที่ตั้งโรงงานผลิตเส้นใยและอุตสาหกรรมสิ่งทอขนาดใหญ่ สามารถเดินทางโดยเครื่องบินของสายการบิน Uzbekistan Airways ใช้เวลาบินประมาณ 1 ชั่วโมง ให้บริการสัปดาห์ละ 5 เที่ยวบิน

รูปภาพที่ ก.5: เที่ยวบินจากเมืองทาชเคนต์ (Tashkent) – เฟอร์กานา (Fergana)

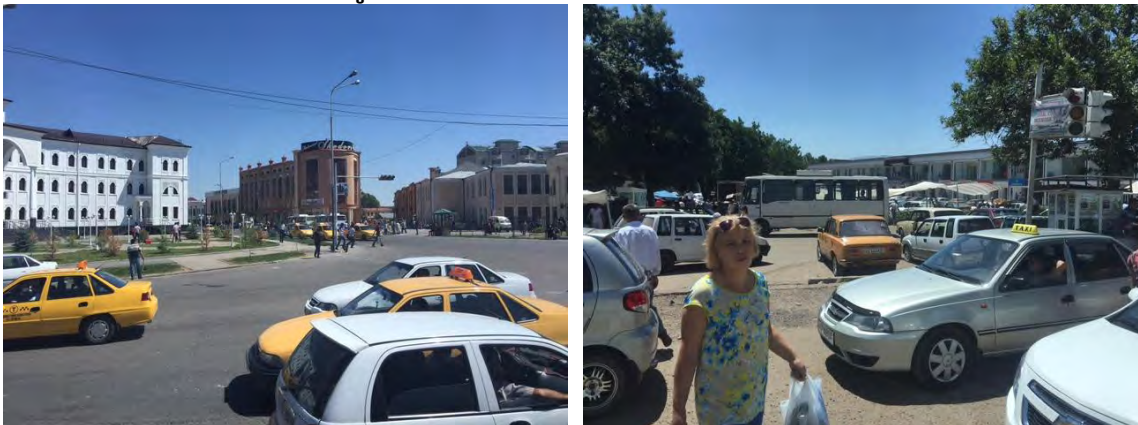
Flight number	Route		Time of departure		Time of arrival	
HY 1417	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		07:30		08:25	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	x	x	x	o
HY 1417	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		11:00		11:55	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	x	x	x	o
HY 1413	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		13:35		14:30	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	o	x	x	x	x	x
HY 1415	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		18:30		19:25	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
o	x	x	x	x	x	x
HY 1415	Tashkent, (TAS), Uzbekistan Fergana, (FEG), Uzbekistan		20:35		21:30	
Days						
Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
x	x	x	o	x	x	x

ที่มา : uzairways.com เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559

2.2 การเดินทางโดยรถยนต์

การเดินทางในอุซเบกิสถานของคณะเดินทางจำเป็นต้องใช้รถเช่าในการเดินทางและจำเป็นต้องมีมัคคุเทศก์ เนื่องจากการเดินทางของอุซเบกิสถานซับซ้อนขีดขวาง (รถยนต์พวงมาลัยซ้าย) แตกต่างจากการเดินทางของประเทศไทย รวมถึง ปัญหาด้านการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาอุซเบกและภาษารัสเซีย

รูปภาพที่ ก.6-ก.7: บรรยากาศบนท้องถนน

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2559)

2.3 การเดินทางโดยรถไฟความเร็วสูง

"Afrosiyob" เป็นรถไฟความเร็วสูง (Highspeed) สามารถวิ่งด้วยความเร็วสูงสุดในอัตรา 220 กิโลเมตร/ชั่วโมง (max speed 250 km/h) เป็นรถไฟที่วิ่งเชื่อมระหว่างเมืองขนาดใหญ่สองเมือง ได้แก่ เมืองทาชเคนต์ และเมืองซามาร์คันด์ ระยะทาง 344 กิโลเมตร (214 ไมล์) เปิดเดินรถในปี 2554 ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง เส้นทางที่รถไฟวิ่งผ่านส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และแนวภูเขา

รูปภาพที่ ก.8-ก.9: รถไฟความเร็วสูง Afrosiyob และ บรรยากาศบนรถไฟ

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2559)

รูปภาพที่ ก.10-11: สภาพทุ่งหญ้าและฟาร์มแนวรางรถไฟความเร็วสูงระหว่างเมืองทาชเคนต์และซามาร์คันด์

ที่มา: สิทธิพร พูลสวัสดิ์ (2559)

3. สภาพบ้านเมือง

การเดินทางของคณะวิจัยใน 3 เขตการปกครองด้วยกัน ได้แก่ Tashkent Samarkand และ Fergana โดย Tashkent ในฐานะเมืองหลวงของอุซเบกิสถาน จึงเป็นเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดราว 5 ล้านคน พร้อมทั้งมีอาคาร บ้านเรือน และร้านค้า/ธุรกิจ ตั้งอยู่ในเมืองนี้ค่อนข้างมากเช่นกัน Tashkent จึงเป็นเมืองที่มีบรรยากาศความเป็นเมืองมากที่สุดดังแสดงในรูปภาพที่ ก.12 ทั้งนี้ ชาวอุซเบกส่วนใหญ่นิยมใช้รถยนต์ยี่ห้อเชฟโรเลต อาจเนื่องจากมีบริษัท General Motors ตั้งอยู่ในอุซเบกิสถาน

นอกจากนี้ ทาชเคนต์ยังมีเขตอุตสาหกรรมพิเศษตั้งอยู่ 1 แห่ง คือ Angren special economic zone ดังแสดงในภาพที่ ก.13 ซึ่งมีพื้นที่ราว 9 หมื่นไร่ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 80 กิโลเมตร โดยกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการลงทุนตั้งแต่ 3 แสนดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไป จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีต่าง ๆ ดังแสดงรายละเอียดในบทที่ 1 และ 2

รูปภาพที่ ก.12-13: บรรยากาศในเมือง Tashkent

ที่มา: ชญาณิศ ใจซื่อกุล (2559)

Samarkand เคยเป็นเมืองหลวงของอุซเบกิสถานในสมัยของ Timur ปัจจุบันที่มีประชากรอาศัยอยู่มากเป็นอันดับสองรองจาก Tashkent คือ ราว 3 ล้านคน จึงมีความคึกคักในเมืองใกล้เคียงกับเมืองหลวง และมีภูมิประเทศกึ่งที่ราบสูงเล็กน้อย ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.14 ทั้งนี้ คณะวิจัยเดินทางจาก Tashkent ไป Samarkand ด้วยรถไฟความเร็วสูงดังแสดงในรูปภาพที่ ก.16 ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้รถไฟความเร็วสูงสายนี้จัดรับ-ส่งผู้โดยสาร 3 สถานีด้วยกัน คือ Tashkent Samarkand และ Karshi โดยมีรถไฟออกจาก Tashkent วันละ 2 เที่ยวในตอนเช้า ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.16

รูปภาพที่ ก.14-ก.15: บรรยากาศในเมือง Samarkand

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2559)

รูปภาพที่ ก.16: ตารางเวลารถไฟฟ้าความเร็วสูงในแต่ละสถานี

JADVAL ГРАФИК SCHEDULE						
Poezd Поезд Train	TOSHKENT ТАШКЕНТ TASHKENT		SAMARQAND САМАРҚАНД SAMARKAND		QARSHI ҚАРШИ KARSHI	
	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival	Jo'nash vaqti Отправление Departure	Kelish vaqti Прибытия Arrival
759	-	20-10	18-00	17-55	16-53	-
760	07-00	-	09-13	09-08	-	10-15
761	-	19-10	17-00	-	-	-
762	08-00	-	-	10-08	-	-

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2559)

Fergana เป็นอีกเมืองที่น่าสนใจเนื่องมีการปลูกผักผลไม้ค่อนข้างมาก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนไร่ ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.17 และด้วยความเป็นเมืองชนบทขนาดเล็กสภาพบ้านเมือง และความคึกคักบนท้องถนนจึงค่อนข้างเก่าและน้อยกว่าเมืองหลวง ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.18

รูปภาพที่ ก.17-ก.18: บรรยากาศในเมือง Fergana

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2559)

4. ความเป็นอยู่

4.1 โรงแรม

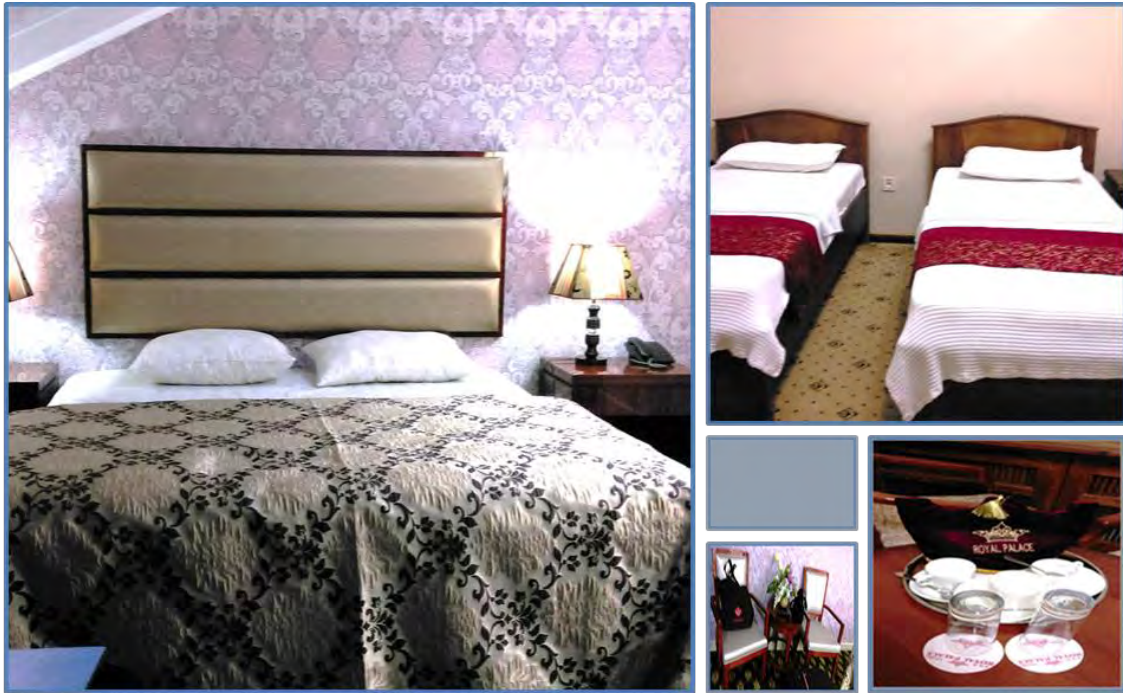
โรงแรมในอุซเบกิสถานราว 230 แห่งนั้น ส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในเมืองใหญ่ ได้แก่ Tashkent Samarkand และ Bukhara ทำให้การจัดหาที่พักในเมืองดังกล่าวค่อนข้างสะดวก และมีให้เลือกหลากหลายมากกว่าที่ Fergana ซึ่งเป็นเมืองค่อนข้างเล็กและมีที่พักจำนวนน้อยกว่า โดยโรงแรมส่วนใหญ่เป็นโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ด้วยราคาห้องพักราว 40-150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคืน

ทั้งนี้ โรงแรมบางแห่งอาจกำหนดให้ชำระค่าห้องพักก่อนเข้าพักล่วงหน้า 3 วัน (เช่น Asia Tashkent Hotel) ขณะที่บางแห่งให้ชำระ ณ วันที่เข้าพัก และเนื่องจากการใช้บัตรเครดิตยังไม่เป็นที่นิยมในอุซเบกิสถาน ดังนั้น การชำระเงินสำหรับโรงแรมบางแห่งจำเป็นต้องใช้เงินสด โดยอาจชำระเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเงินสกุลท้องถิ่น (Som) ก็ได้

ข้อสังเกต

- กรณีการพักในโรงแรมหลายแห่ง ผู้พักจำเป็นต้องแสดงเอกสารการเข้าพักของโรงแรมก่อนหน้าแก่โรงแรมแห่งที่เข้าพักในลำดับถัดไปด้วย โดยเอกสารดังกล่าวโรงแรมทุกแห่งจะออกให้ผู้พักทุกครั้งที่ย้ายออก
- โรงแรมบางแห่ง มีการติดตั้งระบบน้ำทิ้งและการติดตั้งสุขภัณฑ์ภายในห้องน้ำที่ไม่ได้มาตรฐานนัก

รูปภาพที่ ก.19: City Line Boutique Hotel ในเมือง Tashkent (ชาย) และ
ก.20: Mixt Royal Plaza Hotel ในเมือง Samarkand (ขวา)

ที่มา: ชญาณิศ ใจซึ้งกุล (2559)

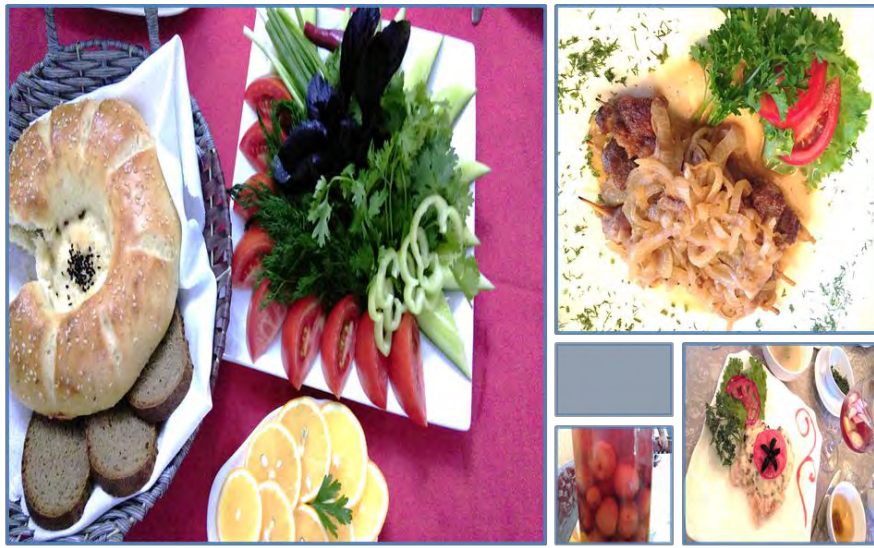
4.2 อาหาร

เนื่องจากชาวอุซเบกส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบกับอุซเบกิสถานเป็นประเทศที่ไม่มีอาณาเขตติดทะเล และมีพื้นที่เป็นน้ำเพียงร้อยละ 5 ของพื้นที่ทั้งหมด ดังนั้น อาหารส่วนใหญ่จึงปรุงจากเนื้อวัว ไก่ และแกะเป็นหลัก ทั้งนี้ การรับประทานอาหารของชาวอุซเบกนิยมทานขนมปัง (Non) และผักชนิดต่างๆ เช่น แตงกวา และมะเขือเทศ เป็นต้น เป็นเครื่องเคียงหลัก ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.21

นอกจากนี้ ร้านอาหารในอุซเบกิสถานเกือบทุกแห่งยังมีน้ำเชอร์รี่เชื่อมขาย เนื่องจากเชอร์รี่เป็นผลไม้ที่อุซเบกิสถานปลูกได้ค่อนข้างมาก และยังสามารถพบต้นเชอร์รี่ได้ตามริมถนนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตจากคณะวิจัยว่าขนมปัง (Non) และน้ำเชอร์รี่เชื่อมในร้านอาหารทั่วไปมีรสชาติอร่อยและหอมกว่าร้านที่มีขนาดใหญ่และหรูกว่า¹

¹ เนื้อหาส่วนนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลเท่านั้น

รูปภาพที่ ก.21: อาหารในอุซเบกิสถาน

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2559)

4.3 ตลาด

แหล่งค้าขายและจับจ่ายใช้สอยของชาวเมืองอุซเบกมีให้เลือกค่อนข้างหลากหลาย ทั้งห้างสรรพสินค้าและตลาด Chorsu Bazaar ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.22 โดยสินค้าในตลาดส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ และธัญพืชชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีสินค้าวางจำหน่ายทั้งแบบสดและแปรรูป อย่างไรก็ตาม สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่มีราคาสูงกว่าสินค้าในห้างสรรพสินค้าค่อนข้างมาก

รูปภาพที่ ก.22: ห้างสรรพสินค้า (ซ้ายบน) และตลาด Chorsu Bazaar ใน Tashkent

ที่มา: ชญาณิศา ใจซื่อกุล (2559)

Siab Bazaar ก็เป็นตลาดอีกแห่งที่น่าสนใจในเมือง Samarkand โดยตลาดแห่งนี้มีขนาดค่อนข้างใหญ่ และมีสินค้าวางขายจำนวนมาก ทั้งผัก ผลไม้ ธัญพืชชนิดต่าง ๆ และเครื่องเทศ คล้ายกับตลาดที่ Tashkent

ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.23 แต่ที่ Siab Bazaar มีสินค้าจำนวนมากกว่าและราคาถูกกว่าสินค้าชนิดเดียวกันที่วางจำหน่ายในตลาดที่ Tashkent เนื่องจาก Samarkand เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรของอุซเบกิสถาน

ข้อสังเกต

- การซื้อขายสามารถต่อรองและชำระสินค้าได้ทั้งในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และสกุลเงินท้องถิ่น (UZS)
- ตลาดทั่วไป เช่น ที่ Siab Bazaar นั้น สามารถแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นสกุลเงินท้องถิ่น (UZS) ได้ด้วยอัตราที่ดีกว่าอัตราทั่วไป คือ แลกในอัตรา 5,950 UZS ต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แต่การทำธุรกรรมดังกล่าวมักไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเท่าใดนัก

รูปภาพที่ ก.23: Siab Bazaar, Samarkand

ที่มา: ชญาณิศ ใจช็อกกุล (2559)

4.4 สถานที่ท่องเที่ยว

ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่บนเส้นทางสายไหม อุซเบกิสถานจึงมีกลิ่นอายของทั้งวัฒนธรรมฝั่งเอเชียและยุโรปผสมผสานกัน โดยสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ (1) Independence Square หรือ Mustakillik Square ซึ่งตั้งอยู่ในเมือง Tashkent อันเป็นสัญลักษณ์ของความอิสระและอิสรภาพของคนในชาติ มีลักษณะเป็นลานขนาดใหญ่ที่เคยใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสมัยการปกครองของสหภาพโซเวียต เช่น การเดินสวนสนาม และการชุมนุมต่าง ๆ ทั้งนี้ ปัจจุบันถูกใช้เป็นสวนสาธารณะที่มีการปลูกต้นไม้อย่างร่มรื่นดังแสดงในรูปภาพที่ ก.24

รูปภาพที่ ก.24: Independence Square หรือ Mustakillik Square

ที่มา: ชญาณิศ ใจช็อกกุล (2559)

นอกจากนี้ ใน Tashkent ยังมี (2) อนุสาวรีย์อามิร ติมูร์ (Amir Timur) หรือ ทาเมอร์เลนข่าน วีรกษัตริย์ที่ชาวอุซเบกิสถานนับถือ ซึ่งเป็นทายาทรุ่นหลานของเจงกิสข่าน ผู้เป็นกษัตริย์นักรบแห่งมองโกลเลีย ดังแสดงในรูปภาพที่ ก.25

รูปภาพที่ ก.25: อนุสาวรีย์อามิร ติมูร์ (Amir Timur)

ที่มา: <https://pixabay.com/en/timur-timur-tamerlan-statue-196528/>

Samarkand เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งในเอเชียกลางที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนาอิสลาม และยังได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมจากยูเนสโกด้วย โดยมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น (3) The Shakh-i-Zinda Ensemble อันเป็นสถานที่รวมสุสานขนาดใหญ่ ก่อตั้งขึ้นตามแนวคิดของท่านข่านติมูร์ที่ต้องการให้สถานที่แห่งนี้เป็นศูนย์กลางของที่ฝังศพ โดยสถานที่แห่งนี้ถูกใช้เป็นที่ฝังศพของบุคคลที่มี

ชื่อเสียงมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 9-14 ประกอบไปด้วยอาคารหลายยุคสมัยมากกว่า 20 แห่งอันประดับด้วยกระเบื้องเคลือบโบราณที่สวยงามมาก และยังมี (4) Glur-e Amir complex เป็นสุสานอีกแห่งในเมือง Samarkand ที่ถูกสร้างขึ้นในปี 1403 เพื่อให้เป็นที่ฝังศพของสุลต่านมูฮัมหมัด (Sultan Muhammad) ซึ่งเป็นหลานรักของข่านตีมูร์ที่เสียชีวิตในเปอร์เซีย โดยถูกออกแบบให้มีประตูทางเข้าก่ออิฐปูนตั้งเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าซุ้มโค้ง มีโดมสี่ฟ้าวาลอนกระดุกสูงประมาณ 36 เมตร ผนังห้องและเพดานโค้ง

5. การทำธุรกิจ

การทำธุรกิจในอุซเบกิสถานนั้น ล่ามถือเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อทางธุรกิจ โดยเฉพาะการติดต่อกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ เนื่องจากภาษาราชการ คือ ภาษาอุซเบก และการติดต่อกับหน่วยงานราชการอุซเบกมีระเบียบว่าต้องใช้ล่ามเป็นผู้แปลภาษา แม้ว่าข้าราชการบางคนจะมีทักษะด้านภาษาอังกฤษที่ดีก็ตาม

นอกจากนี้ การนัดประชุมหรือติดต่อเจรจาทางธุรกิจควรส่งจดหมายแนะนำตัวไปก่อน ซึ่งควรระบุชื่อบริษัท ประวัติการดำเนินงาน และวัตถุประสงค์ในการเข้าพบหรือประชุม โดยเฉพาะตำแหน่งของผู้เข้าพบอย่างละเอียด เนื่องจากสังคมของชาวอุซเบกิสถานค่อนข้างให้ความสำคัญกับความอาวุโสและลำดับชั้นของการบังคับบัญชาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ หน่วยงานอุซเบกจะจัดเตรียมบุคคลมาเข้าร่วมประชุม/ต้อนรับให้เหมาะสมกับระดับ/ตำแหน่งของผู้ขอนัดพบ

ภาคผนวก ข บทสรุปสัมภาษณ์ในประเทศไทย (ประเทศออสเตรีย)

สรุปสัมภาษณ์ คุณฉัตรชัย บุญรัตน์
ประธานกรรมการ
บริษัท มาลี สามพราน จำกัด (มหาชน)
ณ สำนักงานมาลี สามพราน รัชสิทธิ์ ปทุมธานี
วันที่ 27 เมษายน 2016 เวลา 10.00-11.00 น.

ที่มา : ชญาณิศ ใจช่อกุล (2016)

การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

- สินค้าของบริษัทมาลีฯ ทั้งผลไม้กระป๋องและเครื่องดื่มล้วนเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Product) ซึ่งตลาดในประเทศค่อนข้างอิ่มตัวแล้ว กล่าวคือมีอัตราการเติบโตต่ำ และการแข่งขันค่อนข้างสูง บริษัทมาลีฯ จึงต้องขยายตลาดไปต่างประเทศมากขึ้น
- ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานทั้งแรงงานชาวไทย และชาวเมียนมาแบบถูกกฎหมาย ทำให้บริษัทมาลีฯ เน้นพัฒนาและผลิตสินค้าในกลุ่มเครื่องดื่มมากกว่าผลไม้กระป๋อง เนื่องจากผลไม้กระป๋องเป็นสินค้าที่ใช้แรงงานค่อนข้างเข้มข้น
- ส่วนวัตถุดิบในการผลิตจำพวกผลไม้ ส่วนใหญ่บริษัทมาลีฯ นำเข้ามาจากยุโรป แล้วมาผลิตเครื่องดื่มในประเทศไทย

ปัจจัยประกอบการพิจารณาลงทุนในต่างประเทศ

- การลงทุนในต่างประเทศ ต้องพิจารณาปัจจัยที่สำคัญก่อน เช่น ตลาด เป็นต้น แล้วจึงพิจารณาเลือกประเทศในภายหลัง หรือหากมองด้านทรัพยากรก็ต้องพิจารณาว่าประเทศนั้น มีทรัพยากรอะไรบ้าง หากไปลงทุนในประเทศนั้น บริษัทต้องพัฒนาอะไรต่อบ้าง อย่างไร มากน้อยเพียงใด หรือจำเป็นต้องนำเข้าเพิ่มเติมหรือไม่
- บางประเทศแม้มีทรัพยากรหรือวัตถุดิบอุดมสมบูรณ์ แต่เป็นประเทศปิดอย่างเช่น ยูกันดา ทำให้ไม่สามารถทำอะไรได้ บริษัทก็ไม่สามารถไปลงทุนได้
- จำนวนประชากร และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ก็เป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงกำลังซื้อของตลาดในประเทศนั้นๆ
- สำหรับบริษัท มาลี สามพราน จะพิจารณาลงทุนในประเทศที่อยู่ใกล้ประเทศไทยก่อนเป็นลำดับแรก โดย ขณะนี้กำลังสนใจประเทศเมียนมา อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ลาว และศรีลังกา
- อีกปัจจัยที่สำคัญสำหรับการลงทุนในต่างประเทศของมาลีฯ คือ หุ้นส่วนในท้องถิ่น (Local Partner)
 - กรณีเมียนมาร์และอินโดนีเซีย มีบริษัทในท้องถิ่นสนใจร่วมทุนกับมาลีฯ แต่บริษัทในท้องถิ่นมีแค่เครือข่าย (Connection) ยังขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในธุรกิจ มาลีฯ จึงยังไม่ลงทุนในเมียนมา อย่างไรก็ตามก็ตีระหว่งหาหุ้นส่วนในท้องถิ่นบริษัทมาลีฯ ก็ได้ส่งสินค้าไปขายที่เมียนมาในปัจจุบัน
 - กรณีฟิลิปปินส์ หุ้นส่วนในท้องถิ่นมีความสนใจในธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบกับมีประสบการณ์ในธุรกิจสาขาอื่นๆ และมีเครือข่ายการกระจายสินค้าทั่วประเทศ ซึ่งเป็นผลดีต่อการร่วมทุนกับบริษัท มาลีฯ จึงตัดสินใจลงทุนในฟิลิปปินส์ โดยมีบริษัทในท้องถิ่นเป็นหุ้นส่วน

การลงทุนในต่างประเทศของบริษัทมาลีฯ

- ปัจจุบันบริษัทมาลีฯ กำลังพิจารณาไปลงทุนในประเทศศรีลังกา ซึ่งเป็นแหล่งของมะพร้าวที่เป็นปัจจัยการผลิตสำคัญของบริษัทมาลีฯ จำนวนมาก และศรีลังกามีลักษณะการทำเกษตรเป็นแปลงขนาดเล็กๆ คล้ายประเทศไทย
- กรณีประเทศอุซเบกิสถานนั้นมีข้อได้เปรียบที่มีทรัพยากรการผลิตค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตามก็ ยังขาดปัจจัยด้านตลาดสำหรับขายสินค้า กล่าวคือความต้องการและกำลังซื้อของคนในประเทศยังค่อนข้างต่ำ

ปัญหาและอุปสรรคของบริษัทมาลีฯ

- สินค้าเกษตรไทยมักถูกแทรกแซงราคาโดยรัฐบาล ทำให้การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตของบริษัททำได้ลำบาก
- ระเบียบการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนระหว่างประเทศของไทยค่อนข้างเป็นอุปสรรค เช่น เงินที่นำไปลงทุนในต่างประเทศหากเหลือต้องส่งกลับไทย เนื่องจากกระบวนเป็นเงินลงทุนไปแล้ว

การส่งเสริมธุรกิจ SMEs ในการออกไปลงทุนยังต่างประเทศ

- คุณฉัตรชัยมีความเห็นว่าธุรกิจ SMEs ควรย้ายไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านที่มีระดับการพัฒนาต่ำกว่าไทย เนื่องจากมีอัตราการแข่งขันต่ำกว่าและมีโอกาสเติบโตทางธุรกิจมากกว่าไทย เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ
- อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยควรสนับสนุนการออกไปลงทุนยังต่างประเทศของ SMEs ทั้งในด้านบริการทางข้อมูล การเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- โดยไทยอาจสร้างความร่วมมือกับนิคมอุตสาหกรรมในต่างประเทศ หรือเข้าไปตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมในประเทศนั้นๆ อันประกอบด้วยหน่วยงานด้านการค้า ภาษี สถาบันการเงิน และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องต่างๆ เพื่อรองรับการไปลงทุนของธุรกิจไทย

สรุปลักษณะ คุณประดิษฐ์ รัตนวิจิตรศิลป์
รองผู้อำนวยการ
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ณ ห้องสมุด ชั้น 2 อาคารศูนย์สร้างสรรค์องค์ความรู้แพชั่น กรุงเทพฯ
วันที่ 31 พฤษภาคม 2016 เวลา 10.00-12.00 น.

ที่มา : ชญาณิศ ใจช็อกกุล (2016)

ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ มีการผลิตที่กระจายอยู่หลายประเทศทั่วโลก (Global Supply Chain)
- ทั้งนี้ ในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอมีระดับการใช้เงินทุน (Capital Intensive) ค่อยๆ ลดลงจากต้นน้ำไปถึงปลายน้ำ ขณะเดียวกันการใช้แรงงาน (Labor Intensive) ก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งมากที่สุดในช่วงปลายน้ำที่เป็นการค้าปลีก
- สิ่งทอ/เสื้อผ้าเป็นสินค้าที่มีสัดส่วนกำไรต่อราคาขายปลีก (Margin) ค่อนข้างสูงราวร้อยละ 85-90
- ฝ้ายเป็นพืชที่ปลูกได้ทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะพื้นที่ จึงสามารถปลูกได้เกือบทุกประเทศ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาและเติบโตมากขึ้น ประเทศเหล่านี้ก็จะเปลี่ยนจากการปลูกฝ้ายไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ยกเว้นเพียงสหรัฐฯ ที่ยังคงปลูกฝ้าย เนื่องจากมีเทคโนโลยีในการปลูกที่ดี
- โรงงานปั่นด้าย
 - เป็นการผลิตที่ใช้เงินทุนเข้มข้น (Capital Intensive) โดยวัตถุดิบไม่ใช่ต้นทุนการผลิตหลัก

- มักตั้งอยู่ในทำเลที่ (1) มีค่าจ้างแรงงานถูก และ (2) อยู่ใกล้โรงงานทอผ้า ซึ่งเป็นตลาดเส้นด้าย
- ต้องมีขนาดการผลิตที่ค่อนข้างมากจึงจะคุ้มค่างกับการลงทุน เนื่องจากเกิดการประหยัดต่อขนาดการผลิต (Economy of scale)
- ผ้า เป็นสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity goods) ที่มีตลาดรองรับทุกแห่ง จึงสามารถผลิตที่ใดในโลกก็ได้ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำที่สุด
- ลูกค้า มี 2 ประเภท คือ (1) ซื้อมาตัดป้ายแบรนด์สินค้าแล้วนำไปขายต่อ และ (2) นำแบบมาจ้างผลิต
- ตลาด ในการขายสินค้า สามารถขายได้ทั่วโลกผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นที่หรือการมีหน้าร้านเหมือนเช่นในอดีตอีกต่อไป

ปัจจัยพิจารณาการลงทุนในต่างประเทศ

- **ทรัพยากรการผลิต** ซึ่งรวมทั้งวัตถุดิบ และแรงงาน (จำนวนประชากร ทักษะ และค่าจ้างแรงงาน) โดยแนวโน้มการย้ายเริ่มจากฝรั่งเศสไปสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี ตามลำดับ และกลับมาญี่ปุ่นอีกครั้ง จนกระทั่งไปแอฟริกาในปัจจุบัน
- **โครงสร้างพื้นฐาน และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง** เช่น บริการบำรุงรักษาเครื่องจักร เป็นต้น
- **ขนาดตลาด** ต้องมีขนาดใหญ่เพียงพอต่อการไปลงทุน เพื่อใช้สามารถใช้ประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาดการผลิตได้
- **การกีดกันทางการค้า (Trade barrier)** เริ่มมีบทบาทต่อการย้ายฐานการผลิตมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศเหล่านี้ จะถูกรวมอยู่ในต้นทุนสินค้า ซึ่งสะท้อนถึงราคาและความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ
- นอกจากนี้ แนวโน้มการลงทุนในต่างประเทศของจีนและเกาหลี อาจใช้เป็นตัวชี้วัดได้ว่าประเทศใดน่าสนใจลงทุน เช่น จีนและเกาหลีแย่งกับไปลงทุนที่เมียนมา เป็นต้น

การลงทุนในต่างประเทศของอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- การลงทุนของอุตสาหกรรมสิ่งทอส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ และแอฟริกาใต้
- คุณประดิษฐ์มองว่าอุตสาหกรรม¹ สิ่งทอไทยต้องออกไปลงทุนในต่างประเทศ และ**ควรมีวิธีการออกที่ดี** กล่าวคือ เลือกลงทุนในส่วนของห่วงโซ่มูลค่าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น สหรัฐฯ จ้างประเทศอื่นผลิตสินค้า แล้วทำการตลาดเอง เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

- ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอมักประสบปัญหากระแสเงินไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
- อุปสรรคหนึ่งในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีในการผลิตสิ่งทอ คือ การขาดแคลนนักวิจัย/นักวิทยาศาสตร์สิ่งทอ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

¹ อุตสาหกรรม หมายถึง ทั้งห่วงโซ่มูลค่า ไม่ใช่แค่การผลิตเท่านั้น

- อุตสาหกรรมไทยต้องเปลี่ยนจาก OEM เป็น ODM กล่าวคือ เริ่มจากข้อมูลตลาดว่าผู้บริโภคต้องการอะไร แล้วผู้ผลิตชั้นปลายน้ำก็ส่งต่อข้อมูลความต้องการไปยังผู้ผลิตชั้นกลางน้ำ และต้นน้ำ ตามลำดับ โดยปัจจุบันบริษัทในไทยสามารถเป็น ODM ที่มีแบรนด์เป็นของตัวเองได้ราวร้อยละ 5 ของบริษัททั้งหมด
- อุตสาหกรรมสิ่งทอยังมีโอกาสเติบโตได้อีก เนื่องจาก (1) เสื้อผ้าเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคมักไม่ใช้ซ้ำ และมีการซื้อใหม่อยู่เสมอ และ (2) เสื้อผ้าเป็นสินค้าที่มีรูปแบบหลากหลาย
- แนวโน้มผู้บริโภค เป็นการคาดการณ์รสนิยมผู้บริโภคในอนาคต ซึ่งผู้ผลิตอาจใช้ข้อมูลดังกล่าวในการพัฒนาและออกแบบสินค้าให้เหมือนหรือต่างจากแนวโน้มก็ได้ ทั้งนี้ บริษัทขนาดใหญ่มักเลือกทำต่างจากแนวโน้มผู้บริโภค กล่าวคือ ออกแบบให้พิเศษกว่าแนวโน้มผู้บริโภค ซึ่งเรียกได้ว่า “รู้ก่อนแล้วใช้เป็น”

สรุปลักษณะ คุณพจน์ศักดิ์ วัชรนุกุลเกียรติ เลขานุการบริษัท
สภาธุรกิจไทย-รัสเซีย

วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน 2016 เวลา 11.00-12.00 น.

บทบาทหน่วยงาน

- สภาธุรกิจไทย-รัสเซีย นั้น จัดตั้งขึ้น โดย คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน หรือ กกร. อันประกอบด้วย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย
- อย่างไรก็ตาม หน่วยงานดังกล่าวจัดตั้งขึ้นโดยไม่มีกฎหมายรองรับ และโดยหน่วยงานที่ไม่มีกฎหมายรองรับเช่นกัน
- หน่วยงานดังกล่าวมีบทบาท คือ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน ธุรกิจบริการ การเงินการธนาคาร โลจิสติกส์ เทคโนโลยี และการศึกษา ระหว่างไทย-รัสเซีย นอกจากนี้ ขอบเขตการดูแลครอบคลุมไปถึงเครือรัฐเอกราชของสหภาพโซเวียต ซึ่งมีสาธารณรัฐอุซเบกิสถาน รวมอยู่ด้วย

ข้อมูลทั่วไปอุซเบกิสถาน

- ในสมัยสหภาพโซเวียต เมืองทาชเคนต์ ประเทศอุซเบกิสถาน เปรียบเสมือนกระทรวงกลาโหม และยังเป็นแหล่งอยู่อาศัย น้ำร้อน ซึ่งเป็นเมืองอุตสาหกรรมอาหารของสหภาพโซเวียต
- ทรัพยากรประเทศที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมัน และฝ้าย
- ระบบการศึกษาในอุซเบกิสถาน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการวางรากฐานมาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียต
- จากจุดเปลี่ยนผ่านทางการปกครองภายใต้อำนาจของสหภาพโซเวียตมาเป็นรัฐเอกราช มีผลทำให้อุซเบกิสถานมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจค่อนข้างช้า แต่ประชากรของประเทศกลับมีกำลังในการซื้อสูงมาก สังเกตได้จากการที่ประเทศต่างๆ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐฯ เข้าไปตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศดังกล่าว รวมทั้งการเข้าไปตั้งบริษัทขายยานยนต์ของญี่ปุ่น และเกาหลี
- อย่างไรก็ตาม ประเทศอุซเบกิสถานมีค่าครองชีพไม่สูง
- ภาษาอุซเบก (Uzbek) เป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร ร่วมกับภาษารัสเซีย ซึ่งคาดการณ์ว่าอัตราการใช้ภาษารัสเซียในประเทศจะลดลง จนเลิกใช้ในอีก 10 ปี
- ข้อดีของอุซเบกิสถาน (1) ประชากรแม้จะมีความสามารถในการค้าขาย แต่ขาดความรู้ในการทำค้าตามหลักสากล (2) ประเทศมีข้อจำกัดทางด้านภาษา ตามที่กล่าวมาในเบื้องต้น และ (3) ระบบโลจิสติกส์ที่ต้องพึ่งพิงเส้นทางผ่านประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล (Landlocked country)

- สืบเนื่องจากข้อด้อยด้านระบบโลจิสติกส์ ทำให้อุตสาหกรรมอาหารยังไม่พัฒนามากนัก เพราะการนำเข้าวัตถุดิบ และเทคโนโลยีต่างๆ ต้องอาศัยการนำผ่านแดนเข้ามา สินค้าส่วนใหญ่ที่บริโภคจึงเป็นสินค้าขั้นพื้นฐาน และเป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ สินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมอาหาร จึงต้องนำเข้าจากประเทศอื่น เช่น ตุรกี และโรมาเนีย
- ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ชาวอุซเบเป็นมุสลิมที่ไม่เคร่ง

โอกาสการลงทุนของไทยและข้อเสนอแนะ

- สินค้าฮาลาล (Halal) ถือเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศดังกล่าว ดังนั้น การขออนุมัติตราฮาลาลให้กับสินค้า จะเป็นประโยชน์ในการค้าขายสินค้านี้ดังกล่าว
- การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เป็นอีกหนึ่งโอกาสของนักลงทุน ด้วยกำลังซื้อที่สูงของประชากร
- ตลาดผลไม้ และธัญพืช สามารถเข้าไป โดยลงทุนและส่งออกกลับมาขายยังประเทศไทย รวมถึงส่งออกไปยังตลาดยุโรป

ภาคผนวก ค บทสรุปสัมภาษณ์ภาคสนาม (ประเทศอุซเบกิสถาน)

สรุปสัมภาษณ์

National Bank of Uzbekistan ณ กรุงทาชเคนต์

วันที่ 16 มิถุนายน 2559 เวลา 12.00-12.45 น.

ข้อมูลทั่วไป

- ธนาคารมีลูกค้าที่เป็นบริษัทจำนวน 1,300 ราย

การเปิดบัญชีธนาคาร

- สกุลเงินรับฝาก: สามารถเปิดบัญชีเงินฝากได้ทั้งสกุลเงินท้องถิ่น (UZS) และสกุลเงินตราต่างประเทศ แต่ต้องแยกบัญชีในแต่ละสกุลเงิน
- ระยะเวลา: 1-3 วัน โดยระเบียบของธนาคารกำหนดให้กระบวนการเปิดบัญชีของลูกค้าในอุซเบกิสถาน ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 3 วันทำการ
- เอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการยื่นเพื่อเปิดบัญชีมี ดังนี้
 - เอกสารยืนยันการจดทะเบียนของบริษัท (Company registration)
 - ใบอนุญาต (License) ต่างๆ
 - สำเนาหนังสือเดินทาง (Passport copy)

การโอนเงินระหว่างประเทศ

- สถาบันการเงิน: จำเป็นต้องโอนผ่านธนาคารกลาง
- วงเงิน: ไม่มีการจำกัดวงเงินในการโอนเงินแต่ละครั้ง
- สกุลเงิน: โอนเงินในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น ดังนั้น หากต้องการโอนรายได้ที่เป็นเงินสกุลท้องถิ่นออกนอกอุซเบกิสถาน ต้องแปลงเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ก่อนแล้วจึงสามารถโอนเงินออกนอกประเทศได้
- ค่าธรรมเนียม: การโอนเงินผ่านระบบ Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) มีค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมครั้งละ 25 ดอลลาร์สหรัฐฯ และค่าธรรมเนียมโอนเงินร้อยละ 0.2 ของมูลค่าเงินโอน

บริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

- เงินฝาก: สำหรับบัญชีเงินฝากสกุลต่างประเทศได้ดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราร้อยละ 2-4 แต่หากเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศหลักได้ดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราไม่เกินร้อยละ 7
- เงินกู้: มีบริการสินเชื่อคิดลด (Discount Credit) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการใหม่ รวมถึงธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในบางประเภทธุรกิจ

- การใช้เช็ค: ไม่อนุญาตให้ใช้เช็คเดินทาง (travel cheque) แต่สามารถใช้เช็คสำหรับธุรกิจ (corporate cheque) ได้
- Credit Card: ปัจจุบันในประเทศอุซเบกิสถานนิยมใช้ Deposit card เป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ Credit Card ยังไม่เป็นที่นิยม กล่าวคือ มีการใช้ Credit Card เฉพาะกรณีทำธุรกรรมกับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

สรุปสัมภาษณ์

Mr. Nematjon M. Dadajanov, Chairman of the board
National Bank of Uzbekistan Investment ณ กรุงเทพมหานคร
วันที่ 16 มิถุนายน 2559 เวลา 12.45-13.15 น.

ข้อมูลหน่วยงาน

- วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง NBU Investment คือ เพื่อรับซื้อหนี้เสียจากธนาคาร แล้วนำกิจการดังกล่าวมาขายต่อให้นักลงทุน หรือเรียกว่าการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitization)
- ผลการดำเนินงานของ NBU Investment ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สามารถดำเนินงานได้แล้วเสร็จจำนวน 62 โครงการ เหลือเพียง 6 โครงการที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
- บริษัทที่มาซื้อสินทรัพย์เหล่านี้ต้องจ่ายจรรยาละ 15 ของมูลค่าสินทรัพย์รวมในแต่ละโครงการให้กับ NBU Investment โดยแบ่งชำระจรรยาละ 1 เมื่อจองสิทธิ์ และชำระเพิ่มอีกจรรยาละ 14 เมื่อได้ลงนามในสัญญาแล้ว ทั้งนี้ การจ่ายเงินในรูปสกุลเงินท้องถิ่นมีความคุ้มค่ากว่าการจ่ายเงินในรูปสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ
- นอกจากนี้ บริษัทที่มาซื้อสินทรัพย์ต่อจาก NBU Investment ยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นภาษีการเช่าซื้อ (Leasing Tax) เป็นระยะเวลา 3 ปี นับจากวันลงนามในสัญญาอีกด้วย
- ในการประเมินราคาสินทรัพย์นั้น ในอุซเบกิสถานมีทั้งบริษัทท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติที่ให้บริการประเมินราคาสินทรัพย์ โดยบริษัทท้องถิ่นมักเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำกว่าบริษัทต่างชาติ

สรุปสัมภาษณ์

Mr. Doniyorbek Zulunov, Director International Tax

Ernst & Young ณ กรุงทาชเคนต์

วันที่ 16 มิถุนายน 2559 เวลา 14.30-15.30 น.

ข้อมูลองค์กร

- Ernst & Young เปิดดำเนินการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน และบริการด้านภาษีในประเทศอุซเบกิสถาน มาเป็นระยะเวลา 20 ปี

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

- สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการลงทุนในอุซเบกิสถานมี 3 รูปแบบ ดังนี้
 - (1) กรณีที่โครงการลงทุนนั้นตั้งอยู่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) และเป็นโครงการที่สอดคล้องกับการส่งเสริมของรัฐบาล
 - (2) กรณีที่โครงการลงทุนนั้นตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
 - (3) กรณีเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าโครงการ 5 -7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สามารถเจรจาสิทธิพิเศษด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานภาครัฐได้ โดยส่งข้อเสนอโครงการ (Proposal) ไปให้ MFERIT พิจารณา เพื่อส่งต่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติข้อตกลงในการลงทุน (Investment Agreement) ต่อไป โดยกระบวนการดังกล่าวมีระยะเวลาในการขออนุมัติประมาณ 3 สัปดาห์

โครงสร้างภาษี

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
 - กิจการทั่วไปร้อยละ 7.5
 - กิจการขนาดเล็ก จ่ายเหมารวมในอัตราร้อยละ 7 โดยกิจการขนาดเล็ก หมายถึง กิจการที่มีจำนวนพนักงานไม่เกินกว่า 100 คนสำหรับภาคการผลิต และพนักงานจำนวน 25 -50 คนสำหรับภาคบริการ
 - กิจการขนาดใหญ่ จ่ายภาษีบำรุงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Development Tax) ร้อยละ 8 และ Unified Tax ร้อยละ 5
 - การดำเนินการด้านการเกษตร ได้รับการยกเว้นภาษี โดยจ่ายเพียง Unified Tax ร้อยละ 5 เท่านั้น
- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเก็บแบบก้าวหน้าในอัตราร้อยละ 0-23 สำหรับบุคคลที่มีถิ่นพำนักถาวรในอุซเบกิสถานเกิน 183 วัน
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จัดเก็บในอัตราร้อยละ 20 โดยยกเว้นภาษีในสินค้ากลุ่มเวชภัณฑ์
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย จัดเก็บในอัตราร้อยละ 10 อย่างไรก็ดี สำหรับกรณีที่มีข้อตกลงภาษีซ้อน (Double Taxation) จะคิดภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 5
- ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) ของอุซเบกิสถาน จัดเก็บในสินค้าปิโตรเลียม และยาสูบ
- ระบบการจ่ายภาษี ในอุซเบกิสถานสามารถยื่นและจ่ายภาษีในระบบออนไลน์ได้

ด้านแรงงาน

- กฎหมายแรงงาน ผู้ประกอบการต้องพิจารณารายละเอียดของกฎหมายแรงงาน ซึ่งมีข้อบังคับในแต่ละประเภทกิจการ
- ระบบประกันสังคม (Social Security Fund) ขึ้นอยู่กับประเภทกิจการของบริษัท โดยนายจ้างจ่ายสมทบร้อยละ 25 ขณะที่ลูกจ้างจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 7 ของรายได้
- ใบอนุญาตทำงาน (Work permit) สามารถดำเนินการได้ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี

กฎหมาย/กฎระเบียบ

- อุซเบกิสถานใช้กฎหมายระบบประมวลกฎหมาย (Civil law) อย่างก็ตาม ในการตัดสินหรือระงับข้อพิพาททางภาษีอยู่ภายใต้อำนาจของศาลภาษี (Tax Court)

การจัดตั้งธุรกิจและอื่น ๆ

- การดำเนินธุรกิจนำเข้าส่งออกสามารถใช้บริการนายหน้าศุลกากร (Custom Broker) และบริษัทขนส่ง (Shipping Company) สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับศุลกากรได้
- การจดทะเบียนบริษัทใช้ระยะเวลาประมาณ 2 - 3 วัน โดยการเตรียมเอกสารนั้นในบางประเภทกิจการอาจต้องมีการขอใบอนุญาตดำเนินการ (License Activity) และใบรับรองผลิตภัณฑ์ (Product Certification)

สรุปสัมภาษณ์

Gaziev Alisherer, Manager of Export Department

บริษัท AGROMIR ณ กรุงเทพฯคอนต์

วันที่ 16 มิถุนายน 2559 เวลา 16.00-17.00 น.

ข้อมูลองค์กร

- บริษัทฯ ก่อตั้งกิจการในอุซเบกิสถานตั้งแต่ปี 2539 โดยเริ่มต้นจากธุรกิจการทำแชมเปญ และได้ขยายธุรกิจไปในตลาดแปรรูปผลไม้
- ปัจจุบันบริษัทฯ มีพื้นที่เพาะปลูก 1,500 เฮกเตอร์ และมีโรงงานจำนวน 7 แห่ง โดยโรงงาน 4 แห่ง เน้นผลิตผลไม้กระป๋องและน้ำผลไม้เข้มข้น (Concentrated Juice) ขณะที่โรงงานอีก 3 แห่ง เน้นผลิตไวน์ มีพนักงานรวม 4,000 คน
- บริษัทฯ มีส่วนแบ่งตลาดน้ำผลไม้ในอุซเบกิสถานร้อยละ 47

การดำเนินธุรกิจ

- **วัตถุดิบ:** บริษัทฯ รับผิดชอบวัตถุดิบส่วนใหญ่จากเกษตรกรในอุซเบกิสถาน ยกเว้นเพียงส้ม และสับปะรด ที่นำเข้ามาจากประเทศจีน บราซิล และอิสราเอล
- **การขนส่ง:** AGROMIR มีบริษัทโลจิสติกส์ของตัวเองสำหรับขนส่งภายในประเทศ และขนส่งผลไม้สดไปจำหน่ายที่คาซัคสถาน และรัสเซียโดยใช้ cargo และรถบรรทุก ทั้งนี้ ในกรณีขนส่งระหว่างประเทศที่มีระยะทางไกล บริษัทฯ จะใช้บริการการตรวจสอบคุณภาพสินค้าจากบริษัท Global Grab
- **มาตรฐานการผลิต:** สำหรับมาตรฐานในผลิตภัณฑ์อาหาร (Food standard) ของอุซเบกิสถานใช้มาตรฐานระบบ Good Agricultural Practice (GAP)

การทำสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตร

- บริษัทฯ รับผิดชอบสินค้าเกษตรจากเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียง และได้ส่งผู้เชี่ยวชาญไปให้คำแนะนำกับเกษตรกรดังกล่าวด้วย
- ส่วนใหญ่การซื้อขายระหว่างเกษตรกรและบริษัทฯ จะใช้ความเชื่อมั่นและความเชื่อถือระหว่างกัน แต่หากเป็นธุรกิจใหม่อาจต้องใช้ตราสารเครดิต (Letter of Credit)

การสนับสนุนจากภาครัฐ

- เนื่องจากการผลิตในสาขาการเกษตรเป็นสาขาที่รัฐบาลให้การส่งเสริม บริษัทฯ จึงได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ โดยได้รับยกเว้นในช่วง 4 ปีแรกของการดำเนินกิจการ รวมถึงยกเว้นภาษีนำเข้าอุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์
- นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้การสนับสนุนทางการเงินด้วยการให้สินเชื่อจำนวน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในแต่ละบริษัท เป็นระยะเวลา 10 ปี

ประเด็นอื่นๆ

- บริษัทฯ มองว่าตลาดอุตสาหกรรมอื่นๆ ในอุซเบกิสถานยังมีศักยภาพที่สามารถเติบโตได้อีก

สรุปลักษณะ
Mr. Ganesh Chaudhary
บริษัท Indorama ณ เฟอร์กานา
วันที่ 17 มิถุนายน 2559 เวลา 14.00-15.00 น.

ข้อมูลองค์กร

- Indorama ก่อตั้งขึ้นในปี 2539 ณ ประเทศอินโดนีเซีย
- บริษัทฯ เป็น 1 ใน 4 บริษัทด้านเส้นใยผ้าฝ้ายที่ใหญ่ที่สุดในอุซเบกิสถาน โดยการผลิตในอุซเบกิสถาน คิดเป็นร้อยละ 7 ของการผลิตทั้งหมดของบริษัท

การลงทุนในอุซเบกิสถาน

- ในปี 2552 บริษัทฯ เข้ามาสำรวจตลาดและทรัพยากรในอุซเบกิสถานและเห็นถึงศักยภาพในการลงทุน ทั้งความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐาน และมีแหล่งวัตถุดิบที่ดีกว่าปากีสถาน
- บริษัทฯ จึงเริ่มดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจที่อุซเบกิสถานในปี 2553 และเปิดดำเนินการกิจการในปี 2553 โดยเลือกตั้งโรงงานที่ Fergana เนื่องจากมีแหล่งวัตถุดิบที่ดี
- การจัดตั้งบริษัทของ Indorama ในอุซเบกิสถานนี้ มี NBU เป็นผู้ร่วมทุน ซึ่งปัจจุบัน NBU มีสัดส่วนมูลค่าหุ้นร้อยละ 9 ลดลงจากเดิมร้อยละ 14 เนื่องจากมีการเพิ่มทุนในภายหลัง

การดำเนินงานกิจการผลิตเส้นใยฝ้าย

- **วัตถุดิบ:** บริษัทซื้อฝ้ายผ่าน Uzbekengilsanoat ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบในการจัดการฝ้ายของประเทศอุซเบกิสถาน
- **เครื่องจักร:** บริษัทนำเข้าเทคโนโลยีมาจากประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน และสเปน
- **แรงงาน:**
 - การดำเนินงานทั้ง 4 เฟสของบริษัทฯ มีพนักงานทั้งแรงงานท้องถิ่นและแรงงานต่างชาติจำนวนรวม 1,100 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงถึงร้อยละ 70
 - บริษัทคัดเลือกแรงงานจากผู้พักอาศัยในรัศมี 40 กิโลเมตรจากโรงงาน และมีรถรับ-ส่งพนักงานทุกวันทำงาน
 - การทำงานแบ่งออกเป็น 4 กะ โดยเป็นแรงงานที่ทำงาน 3 กะ ส่วนอีก 1 กะที่เหลือเป็นแรงงานสำรอง ซึ่งเป็นไปตามกฎระเบียบด้านแรงงานของอุซเบกิสถาน
- **ค่าใช้จ่ายอื่นๆ:** อุซเบกิสถานมีค่าไฟฟ้าที่ต่ำกว่าอินเดียถึง 4 เท่า โดยอยู่ที่ประมาณ 5 เซนต์
- **กำลังการผลิต:** บริษัทดำเนินการผลิตตลอด 24 ชั่วโมง โดยมีกำลังการผลิต 7,000 ตันต่อปีในเฟสแรก 9,000 ตันต่อปีในเฟสที่ 2 และ 15,000 ตันต่อปีในเฟสที่ 3 ทั้งนี้ ปัจจุบันบริษัทกำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนพิจารณาขออนุญาตขอลงนามข้อตกลงสำหรับเฟสที่ 4
- **ผลิตผลพลอยได้:** ในกระบวนการผลิตเส้นใยฝ้ายมีผลิตผลพลอยได้ (By product) คือ สำลี
- **ตลาด:** ผลผลิตร้อยละ 90 ส่งออกไปขายยังประเทศบังคลาเทศ ตุรกี จีน เวียดนาม และรัสเซีย โดยการส่งออกสินค้านั้น ไม่มีปัญหาด้านศุลกากร และกรณีส่งสินค้าไปขายในกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) จะไม่มีการเก็บภาษีศุลกากร
- **การขนส่ง:** การขนส่งระหว่างประเทศมีต้นทุนด้านโลจิสติกส์ค่อนข้างสูง

นโยบายภาครัฐ

- รัฐบาลมีข้อกำหนดในการผลิตเส้นใยฝ้าย คือ ผลผลิตที่ได้สามารถจำหน่ายในประเทศได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด
- นอกจากนี้ รัฐบาลได้ปรับโครงสร้างวิธีการซื้อฝ้าย จากเดิมที่โรงงานผลิตเส้นใยฝ้ายสามารถซื้อโดยตรงจากเกษตรกร เป็นการซื้อฝ้ายผ่านหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (Uzbekengilsanoat)

ประเด็นอื่นๆ

- บริษัทฯ มีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในอุซเบกิสถาน โดยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จของบริษัทฯ คือ การมีแหล่งทรัพยากรที่ดี ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการบริหารจัดการที่ดี

สรุปล้มภาษณ์
Mr.Khalid Farooq, General Manager
บริษัท Globalink ณ กรุงเทพมหานคร
วันที่ 20 มิถุนายน 2559 เวลา 11.30-12.30 น.

ภาพรวมระบบโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถาน

- อุซเบกิสถานเป็นประเทศ Double Landlocked ดังนั้นอาจมีอุปสรรคด้านการขนส่งระหว่างประเทศ
- การแข่งขันในตลาดโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถานไม่เป็นไปอย่างเสรี เนื่องด้วยนโยบายภาครัฐ เช่น มีการจำกัดบริษัทขนส่งทางอากาศ
- ระบบโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถานส่วนใหญ่เป็นการขนส่งโดยใช้เส้นทางและบริษัทของรัสเซีย

บริการและการดำเนินงานของบริษัท

- บริษัทฯ มีบริการขนส่งทั้งทางถนน ระบบราง และทางอากาศ โดยส่วนใหญ่บริษัทมักใช้เส้นทางผ่านรัสเซีย
- การขนส่งทางรถไฟ และทางเรือเป็นช่องทางการขนส่งที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากมีต้นทุนต่ำ อย่างไรก็ตาม ชื่องทางดังกล่าวใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน

- บริษัทฯ มีเครือข่ายระบบโลจิสติกส์ที่ดีในเอเชียกลาง ทำให้สามารถการดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่น
- การควบคุมอุณหภูมิถือเป็นสิ่งสำคัญระหว่างการขนส่ง
- Globalink มีการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานการขนส่ง โดยบริษัท Intertek ซึ่งเป็นบริษัทผู้ตรวจสอบมาตรฐานทางด้านโลจิสติกส์
- ลูกค้านของบริษัทฯ มีการนำเข้าสินค้าส่วนใหญ่จากจีน อินเดีย กินี และ ศรีลังกา

การขนส่งระหว่างประเทศ

- การส่งสินค้าจากท่าขেন্টไปประเทศแถบยุโรป เช่น เยอรมนี ขนส่งทางรถบรรทุก 18 วัน ระยะทางประมาณ 6,000 กิโลเมตร
- การส่งสินค้าไปญี่ปุ่น มักขนส่งทางรถไฟ
- หากเป็นนักลงทุนเกาหลี ส่วนใหญ่จะใช้บริษัทขนส่งของตนเองในการขนส่งสินค้า โดยขนส่งสินค้าเส้นจากทางปูซาน ไปยังประเทศจีนที่ท่าเรือกวางโจ ซิงเทา (Sin tao) หรือเทียนจิน (Tianjin) จากนั้นขนส่งต่อโดยรถไฟไปยังเวลาตีวอสตอค แล้วส่งต่อโดยเรือไปยังอุซเบกิสถาน
- การส่งสินค้าไปจีน มีพิธีการทางศุลกากรที่ค่อนข้างเข้มงวด
- ส่วนการขนส่งไปรัสเซียมีการใช้รถไฟ ซึ่งเรียกว่าระบบ Block Train มีค่าใช้จ่ายถูก
- ขณะที่การขนส่งสินค้าไปอินเดียมีระยะเวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากเส้นทางการขนส่งอ้อม
- การขนส่งจากท่าขেন্টไปยัง Bandar Abbas ค่าขนส่งตกที่ประมาณ 2,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- เส้นทางส่งสินค้าท่าขেন্টไปไทยที่บริษัทฯ แนะนำ คือ ผ่านท่าเรือ Bandar Abbas โดยขนส่งทางรถบรรทุกหรือรถไฟจากท่าขেন্টถึงท่าเรือดังกล่าวใช้เวลาประมาณ 10-13 วัน จากนั้นขนส่งต่อโดยเรือไปถึงไทย ค่าขนส่งรวมทั้งหมด 4,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ 20 ฟุต และคิดค่าธรรมเนียมศุลกากร ร้อยละ 0.1 ของมูลค่าสินค้าใน Cargo
- หากต้องการขนส่งจากท่าขেন্টไปท่าเรือเวลาตีวอสตอคนั้น ต้องมีขั้นตอนการขอใบอนุญาต (Permission) ขนส่งประมาณใช้เวลา 10-12 วัน โดยขนส่งจริงๆ ใช้เวลา 14 วัน และใช้เวลาเปลี่ยนถ่ายสินค้า 3-4 วัน
- การส่งสินค้าไปตุรกี มักใช้รถบรรทุก
- ท่าเรือที่มักมีปัญหาด้านศุลกากร คือ ท่าเรือโนโวโอสีก
- การขนส่งทางท่าเรือทะเลดำ (Black Sea) มีพิธีการศุลกากรที่ค่อนข้างยุ่งยาก ทั้งทางกระบวนการตรวจสอบสินค้าโดยการเอ็กเรย์ ค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น ค่าภาระเรือเข้าท่า (Port charge) ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้

ประเด็นอื่นๆ

- อุปสรรคของการดำเนินธุรกิจในอุซเบกิสถาน คือ ความไม่มีเสถียรภาพของค่าเงิน เนื่องจากแหล่งของเงินสกุลท้องถิ่น (UZS) มาจาก 3 แหล่ง ได้แก่ รัฐบาล ตลาดทุน และตลาดมืด

สรุปสัมมนา

State of Customs Committee ณ กรุงเทพมหานคร

วันที่ 20 มิถุนายน 2559 เวลา 14.00-15.00 น.

พิธีการศุลกากร

- ปัจจุบันอุซเบกิสถานใช้ระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ (E-Customs) โดยใช้เวลาประมาณ 3 วัน
- อุซเบกิสถานใช้ระบบศุลกากรที่เป็นสากล โดยการนำเข้าสินค้าจำเป็นต้องกรอกแบบฟอร์มและคำนวณภาษีศุลกากร และภาษีสรรพสามิต ณ จุดดังกล่าว
- ก่อนนำเข้าและส่งออกสินค้า ต้องตรวจสอบกฎระเบียบให้รอบคอบ เนื่องจากหากกรณีผิดพลาดอาจนำไปสู่ความล่าช้าในการนำเข้าและส่งออกสินค้าได้
- การชำระค่าธรรมเนียมศุลกากรเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.2 ของมูลค่าสินค้าที่ผ่านพิธีการศุลกากร

ภาษีศุลกากร

- มีการยกเว้นภาษีศุลกากรในบางประเภทสินค้า ได้แก่
 - (1) การผลิตสินค้าของบริษัทที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมพิเศษ (Special Economic and Industry Zone)
 - (2) การนำเข้าเครื่องจักรที่มีอายุไม่เกิน 3 ปี ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงส่วนประกอบและอะไหล่
 - (3) การนำเข้าวัตถุดิบเพื่อการผลิต โดยวัตถุดิบที่นำเข้าต้องถูกประเมินมูลค่า และผู้นำเข้าต้องใช้วัตถุดิบดังกล่าวให้หมดภายในระยะเวลา 2 ปี
 - (4) ประเทศที่มีข้อตกลงการค้าร่วมกัน เช่น ประเทศในกลุ่มเครือรัฐเอกราช (CIS)
- ปัจจุบันไม่มีการเก็บภาษีส่งออก
- ผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลระเบียบและอัตราพิกัดทางศุลกากรเพิ่มเติมได้ที่หน้าเว็บไซต์ของศุลกากร

ประเด็นอื่นๆ

- อุซเบกิสถานมีเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Free zone) ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลจำนวน 3 แห่ง
- ประเทศฯ ได้ทำความตกลงการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศในเครือรัฐเอกราช (CIS) โดยมีการยกเว้นภาษีการนำเข้าวัตถุดิบระหว่างกัน

สรุปสัมภาษณ์

Mr. Laziz Kudratov, Executive Director

Ministry of Foreign Economic Relations Investment and Trade

และ Uzinfoinvest ณ กรุงทาชเคนต์

วันที่ 20 มิถุนายน 2559 เวลา 17.00-18.00 น.

ข้อมูลองค์กร

- Uzinfoinvest เป็นหน่วยงานภายใต้ Ministry of Foreign Economic Relations Investment and Trade (MFERIT) ที่ให้ข้อมูลแก่นักลงทุน รวมถึงจับคู่หุ้นส่วนทางธุรกิจในอุตสาหกรรมนั้นๆ ด้วย

ข้อมูลประเทศอุซเบกิสถาน

- อุซเบกิสถานถือเป็นแหล่งทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์และหลากหลายประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียกลาง
- ในปีล่าสุด (2558) เศรษฐกิจของอุซเบกิสถานเติบโตในอัตราร้อยละ 8 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในโลก ทั้งนี้ เนื่องจากเศรษฐกิจของอุซเบกิสถานพึ่งพาดตลาดภายนอกค่อนข้างน้อย
- ปัจจุบันมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศประมาณ 100 โครงการ
- ตลาดหลักในการส่งออกสินค้าจากอุซเบกิสถาน คือ รัสเซีย
- อุซเบกิสถานไม่ได้เป็นประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) แต่มีการให้อัตราภาษี MFN กับบางประเทศ ส่วนในประเทศที่ไม่มี MFN ก็อาจมีการเก็บภาษีนำเข้าซ้ำซ้อน
- อุซเบกิสถานได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากเกาหลีใต้และจีน

- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้า เนื่องจากมีความต้องการให้เงินสกุลหลักไหลเข้าสู่รายได้ของประเทศ

การลงทุนในอุซเบกิสถานและสิทธิประโยชน์

- การลงทุนในอุซเบกิสถานเป็นการลงทุนจากต่างชาติประมาณร้อยละ 15 ของการลงทุนทั้งหมด
- อุซเบกิสถานมีเขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมพิเศษภายใต้การบริหารจัดการของรัฐ 3 แห่ง ได้แก่
 - Navoi ซึ่งเน้นอุตสาหกรรมยานยนต์ เกล็ดภัณฑ์ และอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ภาครัฐได้ผลักดันให้เขตดังกล่าวเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งทางอากาศ ซึ่งมีสายการบินเกาหลี (Korean Air) ดำเนินการอยู่ โดยมี 40 เที่ยวบินที่ส่งออกสินค้าไปยังรอบโลก
 - ANGREN และ Jizzahk ไม่ได้เน้นอุตสาหกรรมใดเป็นพิเศษ
- บริษัทในเขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมพิเศษจะได้สิทธิประโยชน์ดังนี้
 - ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยจำนวนปีที่ยกเว้นขึ้นกับจำนวนเงินลงทุน เช่น มูลค่าเงินลงทุนเกิน 300,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ¹ ได้รับการยกเว้นภาษีสูงสุด 3 ปี และมูลค่าเงินลงทุนเกิน 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ได้รับการยกเว้นภาษีสูงสุด 10 ปี
 - ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบที่ไม่มีในอุซเบกิสถาน
- นอกจากนี้ หากนักลงทุนมีการตั้งโรงงานในเขตภูมิภาค โดยมีเงินลงทุนขั้นต่ำ 300,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเป็นเวลา 3 ปี
- ทั้งนี้ บริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีต้องดำเนินการลงทุนให้ครบตามจำนวนเงินที่ระบุไว้ภายใน 6 เดือน

กฎระเบียบ/กฎหมายในการจัดตั้งธุรกิจ

- การจำแนกประเภทบริษัทตามขนาดใช้เกณฑ์การแบ่งตามจำนวนพนักงาน โดยบริษัทจะถูกจัดเป็นบริษัทขนาดเล็กหากมีจำนวนพนักงานไม่เกิน 100 คน ในกรณีอุตสาหกรรมเบา เช่น สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง และไม่เกิน 200 คน ในกรณีอุตสาหกรรมก่อสร้าง
- อุซเบกิสถานมีระบบการจดทะเบียนบริษัทแบบ Single Window System โดยสามารถจดทะเบียนได้ที่สำนักงานในแต่ละภูมิภาค (Administration officer of Regional office)
- กฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัท
 - ไม่ได้กำหนดจำนวนผู้ก่อตั้งและมูลค่าเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำแต่อย่างใด กล่าวคือ นักลงทุนสามารถจัดตั้งบริษัทได้ แม้มีผู้ก่อตั้งเพียง 1 คน
 - เอกสารประกอบการจดทะเบียนมีประมาณ 5-6 รายการ เช่น สำเนาพาสปอร์ต
 - ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนประมาณ 10-20 ดอลลาร์สหรัฐฯ
 - ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 1-2 วัน และออกใบรับรองบริษัทให้ในวันที่ 3
 - ขั้นตอนต่อไป บริษัทต้องนำไปรับรองดังกล่าวไปเปิดบัญชีธนาคาร และลงทะเบียนขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษีที่ Tax Authority

¹ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตนับรวมอยู่ในมูลค่าเงินลงทุน

- **กรณีการร่วมทุน** นักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะร่วมทุน (Joint venture) กับบริษัทในท้องถิ่นต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำ 400,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเสนอให้ Ministry of Justice เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการร่วมทุน
- นักลงทุนสามารถฝากเงินเป็นสกุลเงินหลักในบัญชีได้ โดยไม่มีข้อจำกัด หากเป็นบริษัทเอกชน แต่ กรณีที่เป็นบริษัทร่วมทุนที่มีรายได้เป็นสกุลเงินหลัก บริษัทดังกล่าวต้องขายร้อยละ 50 ของเงินสกุลหลักดังกล่าวให้กับทางรัฐบาล

สถานที่ตั้งโรงงาน/บริษัท และสิทธิในการถือครองที่ดิน

- นักลงทุนสามารถติดต่อ Regional Administration เพื่อในช่วยหาสถานที่ตั้งบริษัท/โรงงานที่เหมาะสมได้
- ที่ดินในอุซเบกิสถานไม่สามารถซื้อ-ขายได้ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินของรัฐ แต่นักลงทุนสามารถทำสัญญาเช่าที่ดิน และถือครองกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างเหนือที่ดินได้
- **การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง** ต้องขอใบอนุญาตก่อสร้างจากสำนักงานท้องถิ่นของ The Architecture and Construction Authority และติดต่อ City Planning เพื่อประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA)

กฎระเบียบแรงงาน

- อุซเบกิสถานมีกำลังแรงงานประมาณร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด
- **กฎหมายแรงงาน** กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามประเภทแรงงานและพื้นที่ทำงาน ดังนี้
 - 150 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน กรณีทำงานในเขตภูมิภาค
 - 200 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน กรณีทำงานในเขตเมืองหรือเป็นลูกจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ จะต้องแจ้งลูกจ้างตามสัญญาก่อนหมดสัญญา 2 อาทิตย์
 - 250-300 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน กรณีลูกจ้างขั้นดี
- **การขอวีซ่าแรงงานต่างชาติ** หากชาวต่างชาติต้องการทำงานในอุซเบกิสถานสามารถติดต่อขอขึ้นทะเบียนกับกระทรวงแรงงาน เพื่อขอวีซ่าทำงานในอุซเบกิสถาน หรือเข้ามาในประเทศโดยใช้วีซ่าท่องเที่ยว แล้วจึงมาขอเปลี่ยนเป็นวีซ่าทำงานได้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง แต่ทั้งนี้ ต้องมีจดหมายเชิญจากทางบริษัทที่จ้างงาน

ข้อมูล/ข้อกำหนดรายสาขาการผลิต

- **อุตสาหกรรมสิ่งทอ** มีข้อกำหนดว่าเครื่องจักรต้องมีอายุการใช้งานไม่เกิน 2-3 ปี เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้ผู้ผลิตใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการผลิต
- **อุตสาหกรรมแปรรูปผักและผลไม้** ผู้ผลิตต้องขออนุญาตดำเนินกิจการ และขอรับการตรวจสอบจากองค์การอาหารและยา (Food and Drug Administration) กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health) เสียก่อน อย่างไรก็ตาม หากสินค้านั้นๆ ได้รับการยอมรับจากเครือรัฐเอกราช จะถือว่าสินค้าดังกล่าวได้รับการยอมรับในอุซเบกิสถานด้วย

- อุตสาหกรรมยานยนต์ รถยนต์ที่ผลิตได้ในประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เพื่อจำหน่ายภายในประเทศ ทั้งนี้ การค้าเสรีระหว่างรัสเซียและอุซเบกิสถาน เอื้อประโยชน์ต่อผู้ค้าในอุตสาหกรรมยานยนต์ค่อนข้างมาก
- อุตสาหกรรมสงวนของอุซเบกิสถาน ได้แก่ อุตสาหกรรมทางด้านพลังงาน และอากาศยาน
- ธุรกิจที่ต้องขอใบอนุญาตก่อนการดำเนินกิจการ ได้แก่ เหมืองแร่ การสื่อสารและโทรคมนาคม การท่องเที่ยว และมัลติมีเดีย
- อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ อุตสาหกรรมรีไซเคิลเหล็ก เนื่องจากต้องการลดการนำเข้าเหล็กจากรัสเซีย ซึ่งมีการนำเข้าในปัจจุบัน
- สินค้ารายการต้องห้ามของอุซเบกิสถาน เช่น สินค้าจำพวกแร่ ยูเรเนียม ทอง และทองแดง

สรุปสัมภาษณ์
Bakhtiyor Saidov, First Deputy Chairman
Uzbekengilsanoat ณ กรุงเทพมหานคร
วันที่ 21 มิถุนายน 2559 เวลา 14.00-15.00 น.

ข้อมูลองค์กร

- Uzbekengilsanoat มีบทบาทเสมือนเป็นกระทรวงอุตสาหกรรมเบา (Ministry of light Industry) ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติในสังกัดจำนวน 400 บริษัท จากธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งหมด 8,000 บริษัท

ภาพรวมอุตสาหกรรมสิ่งทอในอุซเบกิสถาน

- ในสมัยสหภาพโซเวียต อุตสาหกรรมสิ่งทอในอุซเบกิสถานยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากได้รับเอกราชในปี 2534 อุซเบกิสถานได้เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยรัฐบาลได้อัดฉีดเงินอุดหนุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอมากถึง 4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- อุซเบกิสถานเป็นประเทศผู้ผลิตผ้าใยรายใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก และเป็นประเทศผู้ส่งออกเส้นใยรายใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก

การลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- ปัจจุบันอุซเบกิสถานมีโครงการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอมากถึง 80 โครงการ คิดเป็นเงินลงทุนมูลค่าถึง 2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ อิตาลี เยอรมันนี ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ จีน อินโดนีเซีย และอินเดีย นอกจากนี้ ยังมีบริษัทจากเนเธอร์แลนด์ที่อยู่ระหว่างดำเนินการโครงการลงทุนขนาดใหญ่ โดยจัดตั้งโรงงานในพื้นที่จำนวน 6 เฮกเตอร์
- สิทธิประโยชน์การลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีดังนี้
 - สิทธิประโยชน์ทางภาษี: ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มได้รับการยกเว้นภาษีทุกประเภท ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ขณะที่ผู้ส่งออกสิ่งทอได้รับการยกเว้นภาษีทรัพย์สิน และนักลงทุนต่างชาติได้รับการยกเว้นภาษีเป็นระยะเวลา 7 ปี
 - สิทธิประโยชน์ทางศุลกากร: ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรในการนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการผลิต
 - สิทธิประโยชน์ในการซื้อฝ้าย: ซื้อฝ้ายในราคาตลาดร้อยละ 15 จากราคาตลาดโลก และได้รับเครดิตในการซื้อ (จ่ายทันทีร้อยละ 15 ที่เหลืออีกร้อยละ 85 จ่ายภายใน 90 วัน) และไม่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีส่งออกฝ้าย
 - การสนับสนุนทางการเงิน: สินเชื่อจากธนาคารหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และเงินอุดหนุน (ร่วมทุน) จากธนาคารอุซเบกิสถาน เป็นต้น
- รัฐบาลไม่อนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักรที่มีอายุการใช้งานเกิน 3 ปีสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ

นโยบายการส่งเสริมจากภาครัฐ

- อุซเบกิสถานมีเป้าหมายในการส่งเสริมและยกระดับการผลิตจากการผลิตต้นน้ำเป็นการผลิตอุตสาหกรรมขั้นปลายน้ำมากขึ้น
- อุซเบกิสถานจะมีการจัดงานมหกรรมฝ้ายทุกปี

ข้อเสนอแนะต่อนักลงทุนไทย

- การลงทุน: Uzbekengilsanoat มีความเห็นว่าปัจจุบันเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่นักลงทุนไทยในการเข้ามาลงทุนในอุซเบกิสถาน โดยสามารถเข้ามาลงทุนได้ในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยเฉพาะการพิมพ์ลาย ทั้งนี้ ไม่แนะนำให้ลงทุนในอุตสาหกรรมปั่นด้าย เนื่องจากมีนักลงทุนดำเนินกิจการดังกล่าวเป็นจำนวนมาก
- การค้าระหว่างประเทศ: นอกจากนี้ Uzbekengilsanoat ยังมีความเห็นว่าควรมีการส่งเสริมการค้าระหว่างไทยและอุซเบกิสถาน
- การขนส่ง: Uzbekengilsanoat มีความเห็นว่าปัจจัยทางด้านโลจิสติกส์ของอุซเบกิสถานไม่ถือว่าเป็นปัญหา กล่าวคือ แม้ว่าการขนส่งจากอุซเบกิสถานไปไทยที่ต้องส่งผ่านจีนนั้น จะใช้เวลานาน แต่ Uzbekengilsanoat ยืนยันว่าการขนส่งดังกล่าวมีต้นทุนที่ทำให้สินค้ามีความสามารถแข่งขันกับสินค้าอื่นได้
- การขยายตลาด: การเข้ามาลงทุนยังอุซเบกิสถาน ยังเป็นช่องทางให้นักลงทุนสามารถขยายตลาดไปยังรัสเซียได้

สรุปสัมภาษณ์

Mr. Mirzo Iskandar Gulamov, Senior Economics Officer

Uzbekistan Resident Mission, Asian Development Bank ณ กรุงเทพมหานคร

วันที่ 21 มิถุนายน 2559 เวลา 15.30-16.30 น.

ข้อมูลองค์กร

- Asian Development Bank (ADB) ก่อตั้งในอุซเบกิสถานเมื่อปี 2541
- องค์กรฯ มีบทบาทในการร่วมพัฒนาด้านพลังงาน และโครงสร้างพื้นฐานของอุซเบกิสถาน

ภาพรวมของอุซเบกิสถาน

- **เศรษฐกิจ:** เศรษฐกิจ (GDP) ของอุซเบกิสถานเติบโตในอัตราร้อยละ 6-7 ในปี 2558 ทั้งนี้เศรษฐกิจของอุซเบกิสถานเป็นแบบพึ่งพาตนเอง กล่าวคือ มีการลงทุนจากต่างชาติเพียงร้อยละ 15
- **แผนพัฒนาประเทศ:** รัฐบาลได้วางแผนพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper middle class) ภายในปี 2573 ดังนั้น การลงทุนของภาคเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
- **โครงสร้างพื้นฐาน:** อุซเบกิสถานได้รับอิทธิพลจากสหภาพโซเวียต ทำให้มีโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างดีและครอบคลุม แต่ด้วยอายุใช้งานที่ยาวนาน ทำให้ใช้งานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพนัก อย่างไรก็ตามปัจจุบันอุซเบกิสถานกำลังพัฒนาและปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในส่วนของระบบรางให้มีความทันสมัย สามารถขนส่งได้ในปริมาณที่มากขึ้น และการเพิ่มขนาดถนนจาก 2 ช่องทางเป็น 4 ช่องทางเพื่อให้รถบรรทุกวิ่งได้สะดวก เป็นต้น
- **แรงงาน:** อุซเบกิสถานมีสภาพแรงงานที่เข้มแข็ง และมีระบบ social contribution โดยนายจ้างจ่ายสมทบร้อยละ 25 ของเงินเดือนลูกจ้าง

การพัฒนาอุตสาหกรรม

- **แนวทางการพัฒนา:** อุซเบกิสถานได้กำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม คือ การเพิ่มความหลากหลายของประเภทอุตสาหกรรม
- **อุตสาหกรรมสิ่งทอ:** รัฐบาลมีมาตรการยกระดับจากการผลิตอุตสาหกรรมต้นน้ำเป็นการผลิตในส่วนอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ หรืออาจกล่าวได้ว่าเน้นการผลิตสินค้าที่มีการสร้างมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดในการขายผลผลิตสิ่งทอ ว่าให้ขายให้กับรัฐบาล โดยผู้ผลิตจะได้รับเงินเป็นเงินสกุลท้องถิ่น (UZS)

ประเด็นอื่นๆ

- **อุตสาหกรรมเกษตร:** เป็นอุตสาหกรรมที่มีกฎระเบียบให้พิจารณาอย่างรอบคอบ
- **อุตสาหกรรมพลังงาน:** อุซเบกิสถานโรงงานพลังงานจำนวน 12 แห่ง
- **ความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ:** องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ให้การสนับสนุนอุซเบกิสถานทั้งด้านการเงิน และการให้เครดิตกับธนาคารพาณิชย์

สรุปลักษณะ
Ministry of Agriculture and Water Resources
ณ กรุงเทพมหานคร
วันที่ 21 มิถุนายน 2559 เวลา 17.00-18.00 น.

ภาพรวมอุตสาหกรรมเกษตรในอุซเบกิสถาน

- อุซเบกิสถานเป็นผู้ผลิตอาหารรายใหญ่รายหนึ่งของโลก
- ประเทศฯ มีปริมาณผลผลิตทางการเกษตรจำนวน 19-20 ล้านตันต่อปี ประกอบด้วยผัก 10 ล้าน ผลไม้ 2 ล้านตัน มันฝรั่ง 2.5 ล้านตัน และอื่นๆ
- ด้านคุณภาพผลผลิตนั้น ผักและผลไม้ของอุซเบกิสถานจัดว่ามีคุณภาพสูงมาก ซึ่งผักและผลไม้สดร้อยละ 90 ที่ผลิตในอุซเบกิสถานเป็นออแกนิก
- การส่งออกสินค้าเกษตร
 - ปริมาณการผลิตส่วนใหญ่มากกว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศ ที่เหลือจึงส่งออกไปต่างประเทศทั้งสดและแปรรูป
 - ผักและผลไม้ออแกนิกบางรายการสามารถขอใบรับรอง Good Agricultural Practice (GAP) เพื่อส่งออกไปยุโรปได้ โดยภาครัฐมีหน่วยงานที่ช่วยเหลือในการขอใบรับรอง GAP
 - สินค้าเกษตรที่ห้ามส่งออก คือ เนื้อสัตว์ ทั้งปลา ไก่ แกะ และเนื้อวัว

- การลงทุนของต่างชาติ บริษัทต่างชาติที่ลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ได้รับการยกเว้นภาษีเครื่องจักร และ Unified tax

นโยบายการส่งเสริมจากภาครัฐ

- รัฐบาลมีแผนส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร โดยตั้งเป้าหมายให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 35 ดังนั้น อุซเบกิสถานจึงมีวัตถุประสงค์ทางการเกษตรที่เพียงพอต่อการแปรรูป และรองรับต่อการเพิ่มขึ้นของธุรกิจแปรรูปอาหารต่อไป
- อุตสาหกรรมที่ต้องการและได้รับการสนับสนุน คือ อุตสาหกรรมแปรรูปและเก็บรักษาอาหาร

การซื้อขายสินค้าเกษตรจากเกษตรกร

- **กรณีสินค้าเกษตรทั่วไป**
 - รูปแบบ: การซื้อสินค้าเกษตรทั้งหมด ใช้ระบบการรับซื้อล่วงหน้า (Contact Farming) โดยแบ่งชำระล่วงหน้าร้อยละ 40 และชำระที่เหลืออีกร้อยละ 60 เมื่อได้รับสินค้า
 - ราคา: มีการตกลงราคาและมาตรฐานสินค้า โดยเกษตรกรต้องผลิตให้ได้ตามมาตรฐานที่ตกลงกันไว้
 - การส่งมอบ: เกษตรกรอาจส่งสินค้าไปที่โรงงาน หรือผู้ซื้อมารับสินค้าเองที่สวนก็ได้ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ผู้ซื้อมักไปรับสินค้าเองที่สวน เพื่อควบคุมคุณภาพและการขนส่งสินค้า
- **กรณีข้าวสาลี และฝ้าย** รัฐบาลเป็นผู้รับซื้อสินค้าทั้งหมด แล้วจึงขายต่อให้ผู้ผลิตชั้นกลางต่อไป เพื่อควบคุมปริมาณให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ

การเพาะปลูกสินค้าเกษตร

- **รอบการผลิต:** ใน 1 ปี เกษตรกรสามารถปลูกได้ 2 รอบการผลิต
- **น้ำ:** อุซเบกิสถานมีการกระจายระบบชลประทานทั่วถึงทุกหมู่บ้าน จึงใช้น้ำได้อย่างทั่วถึง โดยการใช้ น้ำสำหรับการเกษตรนั้นไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ และมีค่าธรรมเนียมรายปีที่ค่อนข้างต่ำมาก
- **การถือครองที่ดิน:** เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 40 เฮกตาร์ต่อครัวเรือน โดยหากจำแนกเป็นผักและผลไม้ จะพื้นที่ถือครองเฉลี่ยเพียง 5-6 เฮกตาร์ต่อครัวเรือน ขณะที่ฝ้าย และข้าวสาลี รวมถึงการปศุสัตว์ มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยมากกว่า 40 เฮกตาร์ต่อครัวเรือน
- **การจัดสรรพื้นที่:** อุซเบกิสถานมีการจัดพื้นที่ (Zoning) ในการเพาะปลูกพืชแต่ละชนิดตามความเหมาะสมของภูมิประเทศและภูมิอากาศ โดยตอนกลางของประเทศปลูกแตงโม ตอนใต้ของประเทศปลูกกระหล่ำปลี เป็นต้น
- ประเทศฯ ไม่อนุญาตให้ปลูกพืชหรือนำเข้าสินค้า GMO
- การนำเข้าหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์กำจัดศัตรูพืช ต้องไม่อยู่ในรายการต้องห้าม และหากเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ ต้องผ่านการทดสอบในแปลงทดลองเป็นระยะ 3 ปีก่อน จึงจะสามารถนำมาจำหน่ายได้